

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 18 juli 2019 om 21.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy-Koene, burgemeester.

Griffier: mevrouw M. Elkerbout.

Aanwezige leden: de heer A.E.T. Andringa, mevrouw S.J. Boom, de heren J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, P. de Bruijn, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool, C.J. van der Elst en A.B. de Graaf, mevrouw drs. E.C. van Herk, de heren drs. P 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, mevrouw J.C. Schroot en de heren A.A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Afwezig: de heer J.A.E.L.M. van Rixtel.

Aanwezige wethouders: de heer mr. M.N. Cramwinckel, mevrouw drs. M.A.M. Lamers en de heer drs. N. Mol.

1. Opening

De **voorzitter:** Dames en heren, hartelijk welkom. Ik ben zojuist verblijd met de boodschap van de voorzitter van de vertrouwenscommissie dat de raad mij voordraagt voor het burgemeesterschap van Voorschoten. Toch denk ik: zullen we aan het werk gaan? Want er moet nog een hoop gebeuren. Maar ik zie de voorzitter van de vertrouwenscommissie, tevens voorzitter van de VVD-fractie, met een niet onaanzienlijk bosje bloemen, waarvan ik zomaar het idee heb dat hij dat kwijt wil.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik zal toch even het woord tot je richten. Paulien, we willen je namens de hele gemeenteraad van harte feliciteren met het feit dat jij de komende zes jaar onze burgemeester bent. Wij vertrouwen erop dat je dat ontzettend goed gaat doen. Vandaar dat we je hebben voorgedragen. Ik denk dat het voor Voorschoten ontzettend goed is dat jij met jouw persoonlijkheid en ervaring het burgemeesterschap gaat aanvaarden, er wat moois van gaat maken en Voorschoten vooral die mooie woongemeente laat zijn die we zijn. Van harte gefeliciteerd!

(Applaus)

De **voorzitter:** Dat heb ik dan weer voor op de burgemeester van Wassenaar: toen ik daar wegging, had hij nog niet eens de ambtsketen om; ikke wel! Er waren toen nog allerlei toespraken. Het was overigens een buitengewoon aangename en leuke bijeenkomst, met veel lovende woorden. Ik kijk zeer uit naar de samenwerking met Leendert de Lange.

We gaan beginnen met de vergadering. Ik moet u melden dat er een bericht van verhindering is binnengekomen van de heer Van Rixtel. Motie 121, vreemd aan de orde van de agenda, is aangekondigd. Die zal als laatste bespreekpunt op de agenda worden geplaatst.

Met deze wijziging wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 13 juni 2019

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Beëdiging van twee burgercommissieleden van Voorschoten Lokaal

De **voorzitter:** We gaan over tot de beëdiging van twee burgercommissieleden voor Voorschoten Lokaal. Zij zullen de belofte afleggen, want voor burgercommissieleden gelden dezelfde uitgangs-

punten als voor alle leden van deze raad: zij worden geacht om in de commissie zonder last te spreken en, als dat aan de orde is, te stemmen. Ik vraag Donandra van Beek en Hugo Nordkamp om voor mij te gaan staan en ik vraag iedereen om te gaan staan.

(Alle aanwezigen gaan staan.)

De heer Nordkamp en mevrouw Van Beek leggen de verklaring af die behoort bij de benoeming tot commissielid.

De **voorzitter**: Ik feliciteer u met uw benoeming tot commissielid.

(Applaus)

4. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 18 juli 2019

4.1. Brieven van instellingen of burgers

De **voorzitter**: De lijst is nog enigszins aangevuld, want er zijn twee nagekomen brieven.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben vragen over twee stukken. Bij beide is het afhandelvorschstel dat ze ter kennisgeving aangenomen worden, maar gezien de inhoud hebben wij toch enige vragen. Het gaat om stuk 730, afschrift van een brief aan het college van de Stichting Dierenambulance-Vogelasiel. Er is voorgesteld om dat stuk voor kennisgeving aan te nemen, omdat het een afschrift van een brief aan het college betreft, maar op de daarin opgeworpen vragen zouden wij graag enige toelichting van het college krijgen. Als het college nog van zins is om die brief te beantwoorden, dan zou de eerste vraag zijn hoe het college op deze brief zal reageren. Wij zouden al tevreden zijn met een afschrift van dat antwoord. Daarnaast gaat het om stuk 740 van de Stichting Sociaal Hulpfonds. Dat staat in de lijst van ingekomen stukken als "jaarverslag", maar er is ook een begeleidende brief bij gekomen waarin drie heel concrete vragen aan het college worden gesteld. Wij zouden graag het antwoord daarop zien. Als dat mogelijk zou zijn, zouden wij dat erg waarderen.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij zouden in het kader van de toegankelijkheid van het dorp in de commissie WRG graag kort willen praten over brief 732 over het toilettenbeleid. De brieven 747 en 756 gaan over het Ambachts- en Baljuwhuis. We zouden het prettig vinden om ook daarover te praten in de vergadering van de commissie WRG op 12 september.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Wij zouden in de commissie Planning en Control of in de commissie Burger en Bestuur graag de rapportage van de Rekenkamercommissie over de kaderstellende rol van de gemeenteraad terugzien.

De **voorzitter**: Dat laatste komt sowieso op de agenda. Dat is dus een toezegging.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Ik wil mij aansluiten bij het verzoek van de fractie van ONS Voorschoten: ook ik zou graag de brieven 747, 756 en 772 in de toekomst behandeld zien worden. Ik wil de raad en de burgers van Voorschoten vragen om heel goed naar deze brieven te kijken.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We zouden graag een schriftelijke toelichting van het college krijgen op brief 761 over het Frisoveld.

De **voorzitter**: De antwoorden waarom is gevraagd, zullen wij de raad integraal doen toekomen. Wat de opmerkingen over het Ambachts- en Baljuwhuis betreft: aan het eind van de vergadering bespreken we natuurlijk nog een motie daarover. Ik hoor van de wethouder dat er vanmiddag nog een schrijven is verzonden met de schriftelijke beantwoording van vragen. Ik denk dat het goed is om de nadere discussie daarover met elkaar te voeren, met de aandacht waarom gevraagd is.

Met inachtneming van de gemaakte opmerkingen wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4.2. Informatiebrieven van het college van B en W

De **voorzitter**: Ook hierbij geldt dat de inhoud van een aantal brieven later zeker terug zal komen.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Wij zouden graag het rapport-Berenschot bespreken in de commissie Burger en Bestuur. Dat is informatiebrief 042.

De **voorzitter**: In welke zin wilt u dat bespreken? Wat wilt u daarvan bespreken?

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): We willen met de raadsleden bespreken wat we ervan vinden.

De **voorzitter**: We agenderen het, maar dan zal er misschien op een andere manier ... Nou, laten we dat maar in de commissie bespreken.

Met inachtneming van de gemaakte opmerking wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4.4. Verklaring van geen bedenkingen bouwplan Leidseweg achter 250 (raadsregistratienummer Z/18/27921)

De **voorzitter**: De technische vragen van het CDA zijn beantwoord. Is er behoefte aan nadere vragen? Ja, hier mag een besluit over genomen worden.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik heb op mijn laptop nog geen antwoorden gezien.

De **voorzitter**: U moet even verversen.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik weet hoe het werkt, maar ik heb de laptop net aan gedaan. O, ze staan in de mail. Dan behoud ik mij het recht voor om daar nog op terug te komen, want ik heb er nog geen kennis van genomen.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil hier toch wel een opmerking over maken. Zo'n verklaring van geen bedenkingen is altijd al een beetje een hersenkraker. Met de formulering van het besluit wordt het eigenlijk nog lastiger. In het besluit staat dat het gaat om perceel A5798, maar op de tekening ligt dat perceel naast het te bebouwen oppervlak. Het echte oppervlak gaat om A5797. Het kan zijn dat ik het verkeerd zie, maar de tekening laat dit zien. Als we dit besluit nemen, moet het wel goed geformuleerd zijn. Daarnaast maakt het raadsbesluit duidelijk waarom het bouwplan eigenlijk niet voldoet aan het bestemmingsplan. Er is een overschrijding met 100 vierkante meter. Voor de archeologie is eigenlijk ook geen ontheffing mogelijk als er dieper dan 30 centimeter wordt gegraven. De bouwtekening laat zien dat de fundering tot 80 centimeter diep gaat. Ik zou graag van de wethouder willen horen waarom hij van mening is dat deze vergunning verleend kan worden, zeker in het kader van de Leidseweg Noord, waar sprake is van veel wateroverlast, terwijl we hiermee overgaan tot een veel grotere bebouwing dan het bestemmingplan eigenlijk toestaat.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Dit zijn diepgaande vragen. Wij hebben in de stukken het een en ander toegelicht over waarom we dit zo doen. Deze verklaring van geen bedenkingen is nu nodig omdat er een procedure loopt in het kader van een beroep. Daarvoor is een verklaring van geen bedenkingen van de raad nodig. Ik heb in antwoord op vragen van het CDA aangegeven dat wij aanvankelijk dachten dat er geen verklaring van geen bedenkingen nodig was, maar dat blijkt wel zo te zijn. Daar is gewoon een fout gemaakt, omdat men dacht dat het principeverzoek dat aan het college was voorgelegd, ook een verklaring van geen bedenkingen van de raad impliceerde. Dat bleek een misverstand te zijn; dat is in de procedure naar boven gekomen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik nu geen precies antwoord kan geven op uw vragen. Dat kan ik misschien nog wel even schriftelijk doen, maar ik heb dat hier gewoon niet bij de hand.

De **voorzitter**: Als de tekening niet klopt, lijkt het mij nu niet aan de orde om een besluit te nemen, want dan nemen we een verkeerd besluit. Ik kan me voorstellen dat de wethouder dit nu niet kan doen. Dat zal ambtelijk even nagekeken moeten worden. Ik weet niet wat de gevolgen hiervan zijn, maar dan moeten we het gewoon over het reces heen tillen, want het moet wel kloppen.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, dat klopt.

De **voorzitter**: Daar heeft de heer Bos volledig gelijk in. Als dat tijdens deze vergadering nog ambtelijk voor elkaar gekregen wordt, is het nog tot daaraan toe, maar anders ga ik u nu niet voorstellen om dat besluit te nemen, want dat lijkt mij niet aan de orde.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik kan even kijken of ik het misschien tijdens de vergadering kan oplossen, maar dan moet ik even ruggenspraak houden.

De heer **Bremmer** (CDA): Ik heb inmiddels kennis kunnen nemen van de antwoorden. Dank voor de tip en ook voor de antwoorden. Ik heb nog twee aanvullende vragen. Zijn de omwonenden in dit verband tijdig geïnformeerd en is er wellicht ook een toets in het kader van de Wet Bibob gedaan? Dat mag eventueel schriftelijk beantwoord worden, want ik snap dat niet alles ter vergadering kan.

Wethouder **Cramwinckel**: Daarvoor geldt hetzelfde: misschien kan ik dat tijdens de vergadering nog even achterhalen. Anders krijgt u een schriftelijk antwoord. Ik weet dit nu niet.

De **voorzitter**: Dan houden we punt 4.4. aan totdat de antwoorden gegeven zijn tijdens deze vergadering. Anders moet het echt na het reces. Dat wordt dan de vergadering van september.

5. Hamerstuk:

5.1. Vaststelling bestemmingsplan Buitenplaats Beresteijn (raadsregistratienummer Z/17/006880\137156\1)

De **voorzitter**: De brief van Legal Nova is gekoppeld aan de stukken. Daar heeft u kennis van kunnen nemen. Er was al afgesproken dat dit een hamerstuk is.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. Nota Burgerparticipatie "Samen maken we Voorschoten" (raadsregistratienummer Z/19/029170/134238)

De **voorzitter**: Er zijn nog een aantal zaken gekoppeld aan dit agendapunt. Ik zou de heer Bremmer willen vragen om het voorzitterschap van de raad over te nemen als mij als portefeuillehouder gevraagd wordt om antwoord te geven.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Er ligt volgens mij een goede nota, die een helder theoretisch kader weergeeft over de verschillen tussen burgerparticipatie en overheidsparticipatie en die als goede basis kan dienen, ook voor de noodzakelijke mentaliteitsverandering, zowel ambtelijk als in deze raad en in het college van B en W. Die mentaliteitsverandering is nodig om de participatie naar een hoger niveau te tillen. Gelijktijdig zijn vanuit verschillende groepen in ons dorp een aantal suggesties gedaan. Vanuit een alliantie is voorgesteld om een taskforce op te richten om richting te geven aan pilots, die nu ook in het raadsvoorstel staan. Dat vinden wij een erg goed idee. Ook is vorig jaar vanuit een groep bewoners al een serie spelregels opgesteld om de participatie in goede banen te gaan leiden. Ook daar konden wij goed mee uit de voeten. Daarom dienen wij, inmiddels met een hele serie andere partijen, een motie in waarin wij voorstellen om een taskforce zoals die gevraagd is door de Alliantie Burgers Voorschoten, inderdaad op te richten, waarin zowel vanuit het dorp als vanuit deze raad, het college van B en W en wellicht ook ambtelijk mensen plaatsnemen om richting te gaan geven aan de voorgestelde pilots. Daarbij wordt dan ook invulling gegeven aan de vraag wanneer pilots geslaagd zijn en hoe we die voorgestelde spelregels gaan integreren in de uitvoering van die pilots. De motie, die samen met de PvdA, GroenLinks, het CDA, de SP en ONS Voorschoten wordt ingediend, luidt:

"Motie 122.

*De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 18 juli 2019,
constaterende dat:*

- *de participatienota 'Samen maken we Voorschoten' een goed theoretisch kader neerlegt over de relatie tussen inwoners en gemeente, zowel bij burgerparticipatie als bij overheidsparticipatie;*
- *het college van B en W in de participatienota voorstelt om aan de slag te gaan met concrete participatiepilots;*
- *de afgelopen jaren de eerste slagen zijn gemaakt om participatie in Voorschoten te verbeteren;*
- *een groep inwoners in 2018 een aantal spelregels heeft opgesteld voor betere participatie die in grote mate geland zijn in de participatienota, doch nog niet integraal toegepast;*
- *een andere groep inwoners in 2019 een 'burgermotie' heeft opgesteld, waarin onder meer wordt voorgesteld een taskforce van burgers, raadsleden, ambtenaren en bestuurders op te richten, die sturing geeft aan enkele pilots rond participatie;*

van mening dat:

- *sommige van de pogingen en pilots rond participatie de afgelopen jaren effectiever en succesvoller bleken dan anderen;*
- *betere participatie vooral vraagt om een mentaliteitsverandering in ons volledige gemeentebestuur - ambtelijk, bestuurlijk en politiek;*
- *initiatieven en inzet van bewoners rond participatie de kwaliteit van het proces ten goede komen, de kwaliteit van het resultaat positief beïnvloeden en het draagvlak hiervoor kunnen bevorderen;*
- *een taskforce die uit zowel ambtsdragers als inwoners bestaat, een goede opzet is om vanuit verschillende perspectieven het succes van de pilots te beoordelen;*
- *het gemeentebestuur - en in het bijzonder de gemeenteraad - altijd eindverantwoordelijk is en moet blijven voor het participatiebeleid en de uitkomsten van specifieke participatietrajecten;*

roept het college op om:

- *op korte termijn een taskforce in te stellen, bestaande uit ambtsdragers (politiek en/of ambtelijk) en inwoners, die adviseert over mogelijke pilots rond participatie en hier richting aan geeft, waarbij de burgemeester als portefeuillehouder optreedt als voorzitter van de taskforce;*
- *erop toe te zien dat in de bewonersgeleding van de taskforce ook Voorschotenaren kunnen plaatsnemen die op dit moment nog niet actief bij het participatiebeleid betrokken zijn;*
- *in die taskforce uit te werken welke specifieke spelregels gehanteerd worden om de participatiepilots tot een succes te maken;*
- *in de taskforce af te spreken welke indicatoren gehanteerd worden om de mate van succes van de pilots te beoordelen;*
- *jaarlijks in de gemeenteraad te rapporteren over de voortgang van de pilots en het werk van de taskforce;*
- *de uiteindelijke uitkomsten van de pilots en het werk van de taskforce, inclusief een evaluatie, na afloop van de pilots voor te leggen aan de gemeenteraad;*
- *bij die evaluatie ook een advies te geven over verdere vormgeving en het stimuleren van burgerparticipatie en overheidsparticipatie na die evaluatie,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Dit gezegd hebbend zijn wij erg enthousiast over het feit dat wij nu voortvarend aan de slag kunnen met de participatie.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. We hebben in de commissievergadering uitgebreid over dit stuk gesproken. Ik heb gezien dat het voorgestelde besluit is aangepast. Dank daarvoor. We hadden in de commissievergadering gevraagd om het geel gearceerde deel op te nemen. Ik heb in de commissie ook gezegd dat de kern van participatie eigenlijk ligt in de opstelling en de motivatie vanuit de organisatie. Het moet inderdaad breed gedragen worden, vanaf de medewerkers tot aan het bestuur en de raad. Participatie is niet wat je op papier zet maar wat je doet en welke ruimte je geeft. Ik zeg altijd: je geeft de ruimte, geen woorden. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Het is investeren in vertrouwen. Ik denk dat het erbij betrekken van de burger, zoals we dat ook hebben gezien bij de mensen die betrokken zijn geweest bij de RijnlandRoute, kwalitatief echt een enorme

impuls aan de besluitvorming geeft. Ik denk ook dat we goed gebruik moeten maken van de kennis die er is in Voorschoten. Op deze manier kunnen we er in ieder geval vaart in maken. Ik zeg ook dat we van theorie naar praktijk moeten. Het is theoretisch een prachtig stuk, maar we moeten het oppakken. Vandaar dat we de motie steunen en ondertekend hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Persoon.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Dank u wel, voorzitter.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Ik heb een punt van orde over de bijdrage van mevrouw Persoon aan deze vergadering. Mevrouw Persoon heeft actief gelobbyd op dit onderwerp. Zij heeft bij de raad gelobbyd en heeft zich in de media actief uitgevent als een actief lid van de Burgeralliantie Voorschoten. Dat is uiteraard haar goed recht en ik heb het volste vertrouwen dat zij dat vanuit de zuiverste bedoelingen doet, maar tegelijkertijd is het voor de integriteit van de besluitvorming bijzonder onwenselijk als mensen lobbyen bij de raad en dan vervolgens als raadsleden besluiten nemen over de zaken waarvoor ze zelf gelobbyd hebben. Ik heb mevrouw Persoon bij herhaling aangegeven dat ik het onverstandig vind als zij die twee petten tegelijk op heeft en die rollen niet gescheiden houdt. Ik wil u vragen hoe u daar als voorzitter tegen aankijkt. Ik wil in ieder geval bezwaar maken tegen het idee dat wij ons als gemeenteraadsleden actief bezighouden met lobbyen in een dorp waar we zelf over de besluitvorming gaan.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Meneer Andringa, u bent me voor, want ik wilde zeggen dat ik niet mee zal stemmen.

De heer **Andringa** (D66): Maar u dient volgens mij wel een amendement in. Het blijft nog steeds raar dat u wijzigingsvoorstellen indient op dat voorstel.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ja natuurlijk, maar je kunt toch wel een amendement indienen en dan niet meestemmen? Of kan dat niet?

De **voorzitter**: Nee, dat kan niet.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): O, dat kan niet. Oké.

De **voorzitter**: Ingaande op de vraag van de heer Andringa: ik heb in aanwezigheid en samen met de griffier mede naar aanleiding van de commissievergadering een gesprek met mevrouw Persoon gevoerd. Daarbij heb ik ook gewezen op de consequenties van het als burger en inwoner meedoen in een bepaalde alliantie. Ik heb mevrouw Persoon ook gewezen op de consequenties daarvan voor haar als raadslid. Dat betekent concreet dat als je gelobbyd hebt bij andere fracties of daarbuiten, je het woord niet over dat onderwerp voert en ook niet meestemt over dat onderwerp. Dat gaat zelfs zover dat u zich op het moment van de stemming net even buiten deze raadzaal moet bevinden, want anders wordt u geacht mee te stemmen. Als het op stemmen aankomt, verzoek ik u dus om dan even uw handen te gaan wassen of iets van dien aard.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Oké, dank u wel. Dat is duidelijk.

De **voorzitter**: Dat betekent dus ook dat ik u vraag om het amendement in te trekken. Bent u daartoe bereid?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ja.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. De VVD is blij met de aanpassing van het raadsvoorstel. Ten aanzien van de motie heb ik zowel aan de indiener van de motie als aan de portefeuillehouder de vraag hoe er aangekeken wordt tegen de taskforce en de rol van de gemeenteraad. Participatie is prima en die juichen wij toe, maar uiteindelijk zijn wij de gemeenteraad, die daarvoor kaders moet stellen. Hoe zien we dat ten aanzien van deze taskforce?

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. De voorliggende nota geeft wat ons betreft een goede aanzet voor het intensiveren van de burgerparticipatie in ons dorp. Vanuit een meer veranderkundig en organisatorisch opzicht is het de vraag of een project dat heel sterk gericht is op een cultuurverandering binnen de gemeente, of dat nou de WODV, de raad of het college is, succesvol kan zijn

indien dat niet direct gekoppeld is aan pilots. Immers, pilots dwingen op zichzelf al tot die cultuurverandering; dat zal de praktijk uitwijzen. Daarom vinden wij dit een uitstekende motie om dat te stimuleren.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De SP vindt dit een goed voorstel en vindt het goed dat met burgerparticipatie eindelijk stappen worden gezet, nieuwe stappen. Wij maken daarbij wel de inhoudelijke opmerking die ook is verwoord door de fractie van D66: het is belangrijk om de ideeën van de alliantie en de mensen die hiermee bezig zijn, wat die taskforce betreft, over te nemen. Daarom hebben wij de motie medeondertekend.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. We hebben hier de afgelopen jaren veel over gepraat. Ik ben blij dat er nu een goede participatienota voorligt. Uiteindelijk is het belangrijk dat we aan de voorkant sturen en dat we de burgers helder en transparant informeren over wat we met elkaar aan het doen zijn, zeker als het om de directe omgeving van onze burgers in Voorschoten gaat.

Ik heb een kanttekening bij de motie, want ik hoop dat we met die taskforce daadwerkelijk iets gaan doen en dat het agendapunt dat vanavond op de agenda staat, het participatiepunt wordt waarop alle zaken die hierin staan, worden losgelaten. Dan kan ik er wel mee instemmen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Zoals het voorstel er nu ligt, steunen wij het zeker. We steunen ook de ingediende motie en de inhoud daarvan. Ik hoef daar dus niet verder op terug te komen. Tegen de tijd dat we gaan meten en vaststellen of er successen zijn, hoe het gaat en in welke richting we verdergaan, hechten we heel veel waarde aan de mate waarin delen van de samenleving die tot nu toe niet meedoen aan participatietrajecten, dan wél aan boord komen. Dat hebben we ook al in de Algemene Beschouwingen en in de commissie Burger en Bestuur gezegd. Dat gaat dus om nieuwe stemmen en nieuwe gezichten. De democratie is van ons allemaal. Dat moet dan echt gaan blijken. We steunen het plan. Het ziet er wat ons betreft goed uit. Nu concreet doorpakken!

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. GroenLinks is ook erg blij met het voorstel en ook met de aanpassingen, waardoor er gewerkt gaat worden via pilots. Het is ook goed om de toekomstige ambtelijke inzet niet nu al te bepalen maar af te laten hangen van wat uit de pilots naar voren gaat komen. Verder steunen wij de motie, die wij mede hebben ondertekend. Het is goed om met een taskforce waarin zowel de gemeente als de inwoners vertegenwoordigd zijn, nauw betrokken te zijn bij een aantal pilots en van daaruit te sturen. Al met al is dit een prima zaak.

De **voorzitter**: Meneer Bremmer, kunt u het voorzitterschap even overnemen?

(De heer Bremmer neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik dank de vragenstellers en geef het woord aan de burgemeester voor de beantwoording van de gestelde vragen over de burgerparticipatienota.

Burgemeester **Bouvy-Koene**: Voorzitter. Dank voor de positieve woorden, die nu eigenlijk ook het startschot zijn voor het implementeren van deze notitie. Ik beschouw motie 122 daarbij als een aanmoediging en een ondersteuning van datgene wat we met elkaar willen, namelijk zo praktisch mogelijk aan de slag gaan door dat te doen met een taskforce, Dat is tegenwoordig een vaak gehoorde, populaire naam, die "adviesgroep" of "steungroep" betekent, maar de naam maakt mij niet uit. Het gaat om het bereiken van het doel waarvoor die moet gaan dienen, namelijk met elkaar handvatten zoeken en opschrijven hoe we het met elkaar gaan doen. Ik denk dat we ambtelijk al een heleboel klaar hebben liggen en dat het dus ook zoïets wordt als een startbijeenkomst, waarbij we met elkaar gaan kijken of dit het is of dat we nog verder moeten gaan en wat men de raad of het college dan zou willen adviseren.

Het kan nooit zo zijn, mevrouw Van Meenen, dat de taskforce gaat bepalen hoe de kaders van de participatie eruitzien. Daar gaat u over als raad. Maar dit kan ons in een adviserende rol en ondersteunend aan datgene wat u met dit beleid beoogt, wel verder helpen, ook in de praktijk, doordat we daarmee geen blinde vlek meer hebben: in plaats van steeds opnieuw dezelfde personen en wellicht zelfs raads- en commissieleden komen frisse mensen aan tafel om hiertegen aan te kijken. We zagen dat vorige week in de discussie over de Kadernota. Ook daarbij zaten een paar mensen aan tafel die we nog nooit bij bijeenkomsten hebben gezien, wat heeft geleid tot een aantal heel

verfrissende uitspraken. Ik was daar heel erg blij mee. Ik hoop dat we daar samen met een groepje betrokken inwoners en ambtelijke ondersteuning mee verdergaan. Ik kan de motie dus van harte ondersteunen en ik hoop vrij snel met u aan de slag te gaan, maar ook met de mensen die in die taskforce zitten.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. De VVD stelde mij als opsteller van de motie een vraag. De lezing die de burgemeester geeft, is precies de lezing die ik ook heb. Daarom staat in de motie met zoveel woorden dat de raad uiteindelijk het hoogste orgaan is en hierover moet gaan en dat de uitkomsten van de pilots terug moeten naar de raad. Ik ben het daar dus helemaal mee eens.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik dank de portefeuillehouder en de heer Andringa voor de beantwoording. Ook de VVD steunt de motie.

De **voorzitter**: Ik geef de leiding terug aan de burgemeester voor de stemmingen.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap van de vergadering over van de heer Bremmer.)

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen (waarbij de fractie van Voorschoten Lokaal niet heeft deelgenomen aan de stemming).

In stemming komt motie 122.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen (waarbij de fractie van Voorschoten Lokaal niet heeft deelgenomen aan de stemming).

De **voorzitter**: We gaan aan de slag.

7. Wijziging Doorstartnotitie Milieubeleidsplan (raadsregistratienummer Z/19/030873/129411\4)

De **voorzitter**: Ook hierover hebben wij eerder met elkaar gesproken. Vanavond moeten wij hierover een besluit nemen.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissie hebben we hier inderdaad uitgebreid over gesproken. Voor GroenLinks was dit in feite een hamerstuk, mits opgenomen zou worden dat een van de hoofdthema's "de gemeente als duurzame organisatie" wordt. Dit is aangepast in het document, maar nu het hier toch nog aan de orde komt, hebben we nog een keer heel goed naar het document gekeken. Een belangrijk item is dat burgerparticipatie, waar we het net over gehad hebben, een belangrijk onderdeel is van het proces. Als ik daar nog een keer naar kijk, zie ik dat we in 2016 één vergadering hebben gehad, in november. Daarbij waren achttien bewoners aanwezig. Aan de ene kant vind ik dat eigenlijk wat mager voor die burgerparticipatie. In het vervolgproces wordt aangegeven dat het stuk ter inzage wordt gelegd. Dat is de standaardprocedure van hoe we met beleidsstukken omgaan. Ook omdat dit in 2016 was en omdat er sinds 2016 alweer heel veel thema's over milieu aan de orde zijn gekomen, zoals de achteruitgang van insecten, wateroverlast en aan de andere kant ook verdroging, vraag ik me af of de wethouder mogelijkheden ziet om toch nog eens, zoals bij de Kadernota, een avond te organiseren waarop burgers kunnen meespreken over dit thema.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Hoewel het voorliggende plan eigenlijk een plan is om te komen tot een plan, valt er toch iets over te zeggen om mee te geven bij het ontwikkelen van dit plan. Onder punt 1.2 van de Doorstartnotitie staat dat het plan aansluit bij nationale kaders en regionale samenwerking optimaal benut. Gezien de grote verschillen tussen Voorschoten en Wassenaar, de verschillende regio's waarin beide gemeenten zich bevinden en de door de gemeente Voorschoten uitgesproken wens om zich te richten op de Leidse regio, ligt een oriëntatie op de Leidse regio meer voor de hand.

Verder worden drie hoofdthema's aangegeven. Ten eerste de energietransitie. We zien het als een goede start om te beginnen bij het bedrijventerrein van de Dobbewijk, maar wij willen daarbij graag meegeven dat wij voor de gemeente een uitnodigende en informerende rol zien bij de particuliere energietransitie. Geef tools en goede voorbeelden van hoe huishoudens elk onderdeel kunnen aanpakken. Een voorbeeld: als je gasfornuis op is, koop dan geen nieuw gasfornuis maar een elektrische inductieplaat. Natuurlijk geldt dit ook voor de woningcorporaties, want ook zij kunnen grote stappen zetten op het gebied van de energietransitie bij huurwoningen.

Punt twee is de gemeente als duurzame organisatie. Dat is natuurlijk ook belangrijk, maar net als ieder bedrijf is dit vooral een kosten-batenafweging. Organisaties behoren dit ook gewoon zelf te doen, gewoon omdat het iets oplevert. De energiebelasting voor gas gaat omhoog en die voor elektriciteit gaat omlaag. Het wordt dus vanzelf voordeliger om over te stappen.

Punt drie is het beschermen en verbeteren van de milieukwaliteiten. Hierbij willen wij in het bijzonder aandacht vragen voor de speciale positie van de gemeente als eigenaar van al die openbare gronden. We zien al dat er minder gemaaid wordt. Dit komt de biodiversiteit ten goede. Zolang het verkeer er geen last van heeft, maai dan bijvoorbeeld zo laat mogelijk in de zomer en uiteraard nooit tijdens de broed- en bloeiseizoenen. Het college is dit jaar ook gestart met Operatie Steenbreek. Wellicht kunnen we dit regelmatig terug laten komen in de regioblaadjes, met regels en goede voorbeelden, zodat de inwoners gestimuleerd blijven worden tot het vergroenen van de openbare ruimte, zoals geveltuintjes, boomspiegels en adoptiegroen.

We missen in de notitie alleen nog wat ambities, namelijk de ambitie om voor 2021 per wijk een plan te hebben om van het gas af te zijn en de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn, zoals in het collegeakkoord staat.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Ik ben even in verwarring: bespreken we nu het Milieubeleidsplan of de Doorstartnotitie? Want als het om het Milieubeleidsplan gaat, hebben wij ook nog wel een bijdrage.

De **voorzitter**: We bespreken de Doorstartnotitie.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik kan kort zijn. Ik zie dat er naar aanleiding van de discussie in de commissie aanpassingen zijn aangebracht aan het besluit. Misschien zou de wethouder in haar reactie straks nog iets kunnen vertellen over wat zij hiermee kan doen en wat dit voor haar ambitie doet. We willen haar natuurlijk op weg helpen om het een en ander te realiseren, maar misschien zou zij iets kunnen zeggen over hoe zij hiermee geholpen is.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. We hebben bijna geen geld en één fte voor duurzaamheid en milieu. Ik heb me de afgelopen weken heel vaak afgevraagd waar we verstandig aan doen. We mogen onszelf als mens vooral niet onderschatten. We zijn inventief. We mogen foutjes maken omdat we niet alles kunnen overzien. De opgaven zijn immens en grootschalig. Milieubeleid en klimaat zijn van ons allemaal. Het is de kunst om helderheid te scheppen om de Voorschotense koers te bepalen. D66 ziet drie hoofdlijnen waar op zichzelf ook weer dwarsverbanden in zitten. Focus op de drie hoofdlijnen maakt ons daadkrachtiger en behoedt ons voor verdwalen in details. De eerste hoofdlijn is de individuele focus. Als individuele bewoner, ondernemer en organisatie zijn we zoekende naar de beste maatregelen. Is het bijvoorbeeld slimmer om te investeren in zonnepanelen, in isolatie, in een elektrische auto of in een groene auto? En hoe verwarm ik mijn pand als de cv-ketel kapot gaat? De overheid en ook bedrijven moeten daar heldere antwoorden op gaan geven. Het duurt nog een poosje voordat dat helemaal kan, simpelweg omdat we nog onvoldoende kennis en overzicht hebben en omdat onderzoek nog loopt. Maar de eerste stappen om onze inwoners te ondersteunen, zetten we al wel. Ik noem de Noord-Hollandse voorlichtingsdagen, Operatie Steenbreek en de pilot Dobbewijk. We zouden het verlenen van kleine subsidies of leningen vanuit het Duurzaamheidsfonds om bedrijfspandjes of woningen te isoleren, daaraan kunnen toevoegen. Misschien zijn of komen er burgerinitiatieven die we kunnen faciliteren.

De tweede hoofdlijn is de interne focus. Als gemeenteraad moeten we slimme keuzes maken bij de beslissing waar we onze focus op willen richten, onder andere in de openbare ruimte. Een paar voorbeelden van die opgave zijn: de oppervlaktewaterkwaliteit verbeteren, aantasting van de luchtkwaliteit door verbranding voorkomen, het opvangen van klimaateffecten op buurtniveau en verduurzaming van ons vastgoed. Dit laatste kan bijvoorbeeld gefinancierd worden door de rest-

waarde van gebouwen onder de loep te nemen. Denk hierbij ook aan het goede voorbeeld geven en het bij ondernemers en corporaties onder de aandacht brengen van de moties Natuurinclusief en Circulair bouwen.

De derde hoofdlijn is de externe focus. We kunnen veel gezamenlijk doen in de regio. De Regionale Energiestrategie van Holland Rijnland is een voorbeeld, evenals het zoeken van oplossingen voor de bodemdaling. De regionale samenwerkingsverbanden zijn nog in beweging. De agenda moet nader bepaald worden door raadsleden, die samenwerken in regionaal verband. Vanuit gemeenteraadsperspectief is de regionale samenwerking zowel in beleid als in uitvoering de beste mogelijkheid om stappen te zetten die het grootste effect op ons milieu hebben. Is het bijvoorbeeld slim om een regionale Warmterotonde in corporatieverband op te zetten in plaats van een Warmterotonde vanuit Rotterdam? Regionaal samenwerkend zijn we ook sterker naar de provincie en het Rijk om voor onze gemeenschappelijke belangen op te komen. We delen met onze buurgemeenten het gebrek aan gemeentelijke financiële mogelijkheden, maar we hebben een bevolking die gemiddeld gezien wel wat financiële mogelijkheden heeft. Dat biedt perspectief op coöperaties en fondsenwerving. Als raad stellen wij in het komende Milieubeleidsplan de kaders vast.

Vanuit gemeenteperspectief ziet D66 dus drie beleidslijnen waarvoor we dit moeten gaan doen: externe focus, dus samenwerking in de regio, interne focus, dus wat we als gemeente zelf gaan doen, en de individuele focus via het faciliteren van initiatieven van burgers, organisaties en ondernemers. Voor iedere lijn geldt dus: welke kaders en welke financiële middelen zijn nodig en uit welke haalbare doelen kan de raad kiezen? Dat zien we graag terug op een nader moment. De enorme schaal van de meeropgave hoeft ons niet te verlammen. Deel het op in behapbare brokken. Iedere handelingskeuze draagt bij aan verandering, maar overall een beetje aan werken brengt ons niet ver. D66 vindt dat we één of een paar haalbare milieuprojecten moeten kiezen waaraan we gaan werken. We geven het college dus mee dat we graag focus en enthousiasme zien over dat wat ons wel gaat lukken. Wij vinden het daarom verstandig om een tussenstap te zetten op de weg van deze Doorstartnotitie naar het uiteindelijke Milieubeleidsplan. Die tussenstap bestaat uit het bespreken van onze koers in bijvoorbeeld een "benen op tafel"-sessie. Dan kunnen wij, de raad, onder andere aangeven of we onze financiële middelen willen inzetten in investeren, subsidiëren of lenen en of dat geld bijvoorbeeld revolverend moet zijn. D66 ziet in ieder geval het liefst doelen terug die meetbaar zijn.

Er is meer mogelijk dan het zo effectief mogelijk inzetten van ons beperkte geldpotje en menskracht, namelijk door deze beperkingen aan te vullen. De motie Duurzaamheidsfonds van GroenLinks, die wij mede hebben ondertekend, is een goede stap voor fondsenwerving. We geven het college graag mee om te onderzoeken of het fonds zodanig ingericht kan worden dat het voor mensen aantrekkelijk wordt om er een deel van hun nalatenschap aan toe te kennen. Dat biedt mensen de mogelijkheid om hun voetafdruk aan het eind van hun leven kleiner te maken, een positief gebaar naar de volgende generaties. De overheid en de Europese subsidies zijn andere fondsenbronnen waarmee we echt aan de slag moeten in regionaal verband. We kunnen ook meer menskracht werven. De denkkraft, vindingrijkheid en kennis van burgers en ondernemers moeten naar onze mening meer worden gebruikt voor het bepalen en behalen van de koers en de doelen die we gaan afspreken. GroenLinks vroeg ook al om meer participatie, waar mogelijk. Niet te vergeten: maak ook gebruik van milieubeleidsplannen uit andere gemeenten om te voorkomen dat Voorschoten het wiel opnieuw uitvindt.

We horen graag hoe het college over een "benen op tafel"-sessie denkt als stap na het vaststellen van deze Doorstartnotitie en voorafgaand aan het definitieve Milieubeleidsplan. We horen graag de toezegging van het college dat onderzocht wordt welke subsidiemogelijkheden we als gemeente zelf hebben. We horen vooral graag hoe in regionaal verband het verwerven van Europese subsidies en rijkssubsidies, zoals van de RVO, wordt aangepakt. Tot slot vragen wij de toezegging van het college om in de jaarrekening verslag te gaan doen van de resultaten van de uitvoering van het Milieubeleidsplan. Dat betekent dat er nulmetingen moeten komen om de voortgang te monitoren.

De **voorzitter**: De fractie van D66 heeft nog vier seconden voor de rest van de vergadering.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik merk dat het heel verleidelijk is om al heel erg op het detailniveau te gaan zitten van wat we willen gaan doen op dit vlak. Ik beperk mezelf liever tot de hoofdlijnen van hoe wij het Milieubeleidsplan in de toekomst vormgegeven willen zien worden. Ik ga terug naar 20 juni, toen de commissie WRG over dit stuk sprak. Daarbij kwamen twee dingen

heel duidelijk naar voren. Ten eerste is er brede steun voor het opstellen van een Milieubeleidsplan. Ten tweede is iedereen heel erg aan het zoeken naar de manier waarop die voorkantsturing eigenlijk vormgegeven moet worden. Dat zorgde her en der voor wat onduidelijkheid. Ik proef dat hier toch ook een beetje terug: waar sturen we nou precies op en waar gaan we het nou precies over hebben? Daar hebben wij ook wel mee geworsteld. We ondersteunen het voorstel om een beknopt Milieubeleidsplan op te stellen. De VVD kan zich ook vinden in de vier geformuleerde uitgangspunten en kaders; ook daar is dus steun voor. Ik zou het college graag willen meegeven dat het procesvoorstel wel wat scherper had gekund. We waren als commissie heel erg aan het zoeken: hoe gaan we nou richting geven? Er zijn drie hoofdthema's geformuleerd. Die zijn op zichzelf overigens oké, maar ze zijn nog wel heel erg abstract. Waar stuur je nou eigenlijk op en waar gaan we over beslissen? Als zo'n procesvoorstel wat scherper zou zijn geweest en als er misschien wat duidelijkere hoofdkaders of opgaven waren meegegeven, weet je in commissieverband al wat concreter waar je het over hebt en dan ga je dat later inkleuren.

Hoe ziet de VVD verder het Milieubeleidsplan? Wij zijn er echt voorstander van dat er heel concrete uitdagingen en opgaven geformuleerd gaan worden, precies zoals mevrouw Schroot zojuist zei, zodat je de focus goed kunt leggen op misschien één of twee doelen, die ook op gemeentelijk niveau behapbaar zijn en effect hebben. Dan levert het concreet ook iets op in plaats van dat je heel ambitieus gaat zijn en er dan na een paar jaar achter komt dat je nog steeds op hetzelfde punt staat als waar je ooit vertrokken bent. Dus: een duidelijkere focus, een behapbaar voorstel en behapbare opgaven. Ik steun ook het voorstel van D66 voor de zogenoemde "benen op tafel"-sessie. Ik denk dat die nog wel kan bijdragen aan het opstellen van concrete opgaven, waarmee we daarna aan de slag kunnen. Kortom, de doelen en maatregelen in het Milieubeleidsplan moeten concreet zijn, moeten passen binnen de huidige financiële kaders, moeten behapbaar zijn en moeten op gemeentelijk niveau effect hebben. Wij gaan daar heel graag heel snel mee aan de slag.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik wil mij graag aansluiten bij de laatste paar zinnen van de VVD. De Doorstartnotitie is simpelweg een tussenstap naar een ambitieus Milieubeleidsplan. Zie ik nu verbazing aan de overkant over het feit dat ik mij wil aansluiten bij de laatste paar zinnen? Als dat beter is: het was uitsluitend het laatste deel van de laatste zin.

De heer **Lavrijsen** (VVD): De laatste paar zinnen waren de kern van mijn betoog. Ik constateer dus dat de PvdA het helemaal met de VVD eens is.

De heer **De Graaf** (PvdA): Laten we even afwachten wat ik ga zeggen en dan kijken waar we elkaar kunnen vinden.

Nogmaals, dit is een tussenstap naar een ambitieus Milieubeleidsplan. De Doorstartnotitie is wat ons betreft nog niet echt baanbrekend, maar wij verwachten van het college wel een ambitieus en baanbrekend écht Milieubeleidsplan. We verwachten een helder plan, met heldere doelen en heldere tussendoelen, gekoppeld aan tijd en met een beschrijving van de instrumenten die worden aangewend om die doelen te realiseren. "Ambitieuw" betekent niet dat je iets irrealistisch voorstelt. Juist het feit dat je het verbindt aan heldere doelen, tussenstappen en uitvoeringsinstrumenten, stimuleert dat het realiseerbaar is. Dan schrik ik eigenlijk een beetje van drie woorden die helemaal onderaan bladzijde 5 van de Doorstartnotitie zelf staan. Daar staat: "Het eindresultaat bestaat uit een raadsvoorstel en -besluit, een inspraakverslag en een milieubeleidsplan (met beknopt uitvoeringsprogramma)." Ik schrik van die woorden "met beknopt uitvoeringsprogramma". Misschien is het helemaal niet zo bedoeld, maar ik zie dan voor me dat er een mooi verhaal is met allerlei intenties maar dat we in het Milieubeleidsplan dan niet terugzien wanneer wat en hoe het precies gaat gebeuren. Ik zou graag de toezegging van de wethouder willen krijgen dat dat wel degelijk het geval is. Wat dat laatste betreft, denk en hoop ik dat ik inderdaad tamelijk dicht zit bij datgene wat de VVD net heeft uitgesproken.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik kijk even naar de passage waar de heer De Graaf op doelt. Ik lees die niet zo. Ik lees dat het eindresultaat, dus datgene wat uiteindelijk uit de exercitie naar voren komt, bestaat uit een aantal onderdelen, waaronder een beknopt uitvoeringsprogramma. Zo lees ik die passage, maar misschien kan het college dat nog even toelichten. Want anders snap ik de angst van de PvdA wel.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dat is dus juist mijn punt. Ik wil straks niet voor een verrassing komen te staan omdat er dan meer sprake is van intenties dan van een uitvoeringsprogramma. Als het

college straks aangeeft dat het zo niet gelezen moet worden en dat het wel degelijk een helder plan is met tussendoelen en dat er wordt aangegeven hoe het gerealiseerd gaat worden, is mijn bezwaar helemaal weg.

De **voorzitter**: Dat antwoord zullen we straks vast van de wethouder krijgen. Dat hopen we; ik weet het natuurlijk ook niet.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het lijkt bijna alsof hier de tijden van Rutte II weer terug zijn. Ik zal mijn bijdrage niet alleen als fractievoorzitter van de SP doen, maar ook uit hoofde van mijn functie als ambassadeur voor het project Voorkantsturing. Daar wil ik eerst een paar woorden over zeggen, want er lijkt wat verwarring te zijn over wat voorkantsturing precies is. Dat is vandaag eigenlijk ook terug te horen in de bijdragen van verschillende fracties. De ene fractie neemt de Doorstartnotitie als een puur procedureel stuk waar verder niet zoveel inhoud bij zit. De andere fractie komt juist met heel veel inhoudelijke opmerkingen over wat in het vervolg meegenomen zou moeten worden. Mijn beleving van hoe we voorkantsturing zouden moeten aanvliegen, is juist dat laatste. Het moet me toch van het hart dat deze notitie daarvoor net te weinig inhoud biedt. Ja, er staan een paar hoofdthema's in. Dat is heel prettig en daar kunnen we mee aan de slag, maar het zou voor de discussie in de raad prettiger zijn geweest als die thema's al wat verder uitgediept waren geweest, zodat wij hier in de raad daar vervolgens de discussie over zouden kunnen voeren: hoe ga je de energietransitie in hoofdlijnen doen, hoe zie je de gemeente als duurzame organisatie voor je en welke inzet ga je plegen om de milieukwaliteiten te beschermen dan wel te verbeteren? Want dat zijn de drie hoofdthema's. Wat mij betreft zou de discussie over een voorkantsturingnotitie moeten gaan over de hoofdthema's van die notitie en hoe je die inhoudelijk vorm gaat geven, zodat je als raad in de rest van het proces niet voor een verrassing komt te staan maar het daar al met elkaar over hebt gehad en met elkaar als raad al hebt aangegeven: die kant willen we op. Bij de daadwerkelijke uitvoering kun je dan ook toetsen of je inderdaad die kant opgegaan bent. Dat ontbreekt een beetje in deze notitie.

Dan kort over de inhoud. Ik vind het dus moeilijk om daar echt op in te gaan. Wat betekent "de gemeente als duurzame organisatie" nou? We hebben vandaag weer gemerkt dat klimaatbeheersing in deze zaal wel prettig zou zijn, maar ik neem aan dat het een stuk verder moet gaan dan dat. Wat zijn je prioriteiten bij de energietransitie? Daar hebben we het al eerder over gehad. Ik zou iets prikkelends willen meegeven aan de wethouder; misschien kan zij daarop reageren. Bij de eerdere presentaties over de energietransitie en hoe die vorm gaat krijgen, was een groot onderdeel ingeruimd voor de Warmterotonde en het aansluiten daarop van Voorschoten. Inmiddels hebben we begrepen dat daar flinke vertraging op zit. Ik zou het college willen vragen om die vertraging aan te grijpen om hier nog eens goed over na te denken, want hoewel de Warmterotonde hergebruik van energie is, is het natuurlijk wel smerige fossiele energie uit de haven van Rotterdam. Is dat wel groene energie? Is dat wel energietransitie als je daarmee aan de slag gaat? Ja, het is hergebruik, maar hergebruik van smerige energie blijft smerige energie. Bij dezen dus de oproep aan het college om dat mee te nemen: als er dan toch vertraging van die Warmterotonde plaatsvindt, misschien moeten we dan heroverwegen of we die energie wel willen gebruiken bij de energietransitie in Voorschoten.

De **voorzitter**: Ik nodig wethouder Lamers uit om te reageren op de opmerkingen en vragen, voor zover dat in haar vermogen ligt.

Wethouder **Lamers**: Voorzitter. Ik wil de raad danken voor de inbreng, de betrokkenheid en het meedenken over wat een Doorstartnotitie zou moeten bevatten of juist niet. We hebben hier nog niet veel mee gewerkt. Toevallig is er voor het Milieubeleidsplan wel al eerder een startnotitie geweest. Daarom heet deze notitie "Doorstartnotitie". Er is vooraf nagedacht over wat daar het beste wel of niet in zou kunnen staan. Dit is het product daarvan. De heer Maassen heeft als ambassadeur van de voorkantsturing enkele opmerkingen gemaakt over de Doorstartnotitie die ook bij de andere fracties aan bod kwamen. Ik denk dat het goed is om deze ervaring nog eens mee terug te nemen en als raad hierover ook te gaan praten: wat moet er nou wel in en wat moet er nou niet in? We zien ook in de inbreng van de diverse fracties dat de ene fractie het inderdaad houdt bij de procedure en de grote lijnen, terwijl de andere fractie al diep op de inhoud ingaat, wat overigens ook het geval was in de commissie. Ik kan in ieder geval wel zeggen dat de Doorstartnotitie niet volledig maar wel voor een groot deel het format, de aangegeven vorm, volgt. Dat even over het ding Doorstartnotitie.

Ik ga verder met de gemaakte opmerkingen. In de vergadering van de commissie Wonen, Ruimte en Groen is al gesproken over deze notitie, met inbreng vanuit de verschillende fracties. Dat zou ik nu willen herhalen om het voor iedereen helder op een rij te hebben en ook goed vast te houden. Na de discussie is geconcludeerd dat in de verdere uitwerking van het Milieubeleidsplan een overzicht komt van alles wat al is gebeurd of gedaan onder bestaand beleid en hoe dat zich in integraliteit verhoudt tot elkaar en het Milieubeleidsplan. In de verdere uitwerking van het Milieubeleidsplan wordt uitgewerkt hoe de gemeente haar rol als voorbeeld en als duurzame organisatie invult. Dat was inderdaad ook de aanpassing in de Doorstartnotitie. In de verdere uitwerking van het Milieubeleidsplan wordt gekeken naar verbetering van de duurzaamheidsparagraaf in de raadsvoorstellen en wordt uitgelegd en gemotiveerd waarom we als gemeente bepaalde doelen stellen. Deze punten kwamen uit de discussie in de commissie. Natuurlijk nemen we die verder mee bij de uitwerking in het Milieubeleidsplan, want dat is waarmee we aan de slag gaan. Er is ook al een paar keer gezegd: laten we beginnen. Er is ook gezegd: maak het zo concreet mogelijk; het moet beknopt zijn en er moet focus zijn, want we moeten ons niet verliezen in gedwarrel in vele verschillende doelen en we moeten het ook niet laten bij de goede intenties, want die zijn mooi maar we moeten aan de slag. We willen dus concrete plannen.

Er is ook iets gezegd over burgerparticipatie. Burgerparticipatie is belangrijk. Dat is inderdaad iets wat we in de voorbereiding veel besproken hebben. Wat gaan we hiermee doen? Wij willen de langetermijnagenda volgen. Wij willen nu een plan hebben waarmee we inderdaad aan de slag kunnen. Er is een aantal jaren geleden inderdaad participatie geweest en sinds die tijd niet meer, maar als we nu echt een traject ingaan van burgerparticipatie, gaat dat weer tot vertraging leiden. Dat is de balans die we zoeken. Natuurlijk komt het ter inzage, zoals ook al is genoemd door GroenLinks. Maar er wordt door verschillende fracties ook gevraagd of een bijeenkomst met burgers, zoals we die over meerdere onderwerpen hebben, goed zou zijn. Als de raad daar prijs op stelt, kom ik daarop terug en gaan we daarvoor voorbereidingen treffen.

Dan de rol van de raad. Op dit moment heeft de raad de Doorstartnotitie. Die is inderdaad in algemene termen, met grote lijnen. We gaan hiermee aan de slag. In het najaar komt het Milieubeleidsplan. Er is gevraagd of we in september een bijeenkomst voor de raad kunnen organiseren, waarbij de stand van zaken ten aanzien van het opstellen van het Milieubeleidsplan op de agenda staat. Ja, het lijkt mij een goed plan om dat te gaan doen. Ook daarvoor gaan we dus aan de slag en daarvoor gaat dus een uitnodiging uw kant uit.

Voorschoten Lokaal spreekt over het aansluiten bij nationale kaders. Dat biedt mij de mogelijkheid om te herhalen dat het inderdaad gaat om nationale ambities: CO₂-reductie, teruggaan in aardgasverbruik en dat soort zaken. Er is natuurlijk ook Europese wetgeving, maar die nationale wetgeving is er ook. De gemeenten gaan dit beleidsdoel uitvoeren. Daarover wordt nu gesproken met de VNG, ook over de middelen die gemeenten moeten krijgen. Dat gesprek is dus gaande. We hebben natuurlijk ook regionale kaders, zoals de Energiestrategie, de RES. We hebben het energieconvenant in Holland Rijnland. Daar doen we ook aan mee en ook daar wordt nu nagedacht over een aantal aspecten van de Energiestrategie. Daarbij gaat het niet alleen om de vragen waar we de ruimte kunnen creëren en hoe we het vervoer kunnen verduurzamen. Op dit moment staat ook op de agenda hoe we dit bestuurlijk gaan aanpakken. Daar heb ik al eerder over gesproken.

Ja, er is hiermee oriëntatie op de Leidse regio. Er zijn overleggen met de Leidse regio. Er zijn ook portefeuillehoudersoverleggen met de hele regio Holland Rijnland. Dat is ook belangrijk, want deze opgave is zo groot dat je als gemeente alleen gewoon niet heel ver komt. Je werkt samen.

De andere partners zijn inderdaad de burgers. De gemeente moet een faciliterende en enthousiasmerende rol vervullen. Dat zijn we dit jaar aan het opbouwen met de bijeenkomsten die al zijn genoemd. Ik moet zeggen dat de gemeente inderdaad moet enthousiasmeren, maar dat je ook heel enthousiast wordt van de inbreng van de burgers. Daar zijn we dus mee bezig en daar gaan we mee door. De woningcorporaties zijn genoemd. Collega Cramwinckel heeft de prestatieafspraken met de woningcorporaties gemaakt. Daarin zit ook de verduurzaming.

Milieukwaliteit en het maabeleid: je ziet langzaam maar zeker veranderingen komen. Bomen zullen ten behoeve van de biodiversiteit bijvoorbeeld steeds vaker insectenvriendelijke vruchten dragen. Ook naar bloemen wordt gekeken. Langzaam maar zeker zie je dit dus gebeuren. Het kan nooit van de ene op de andere dag, maar de beweging is heel duidelijk.

Aan de Warmtevisie wordt nu gewerkt. Ook daarin zal burgerparticipatie overigens een rol vervullen. Dat hoort bij het opstellen van de ambitie.

Het CDA zei dat de aanpassingen oké zijn, maar zei ook iets wat ik niet goed heb gehoord. Misschien kan het CDA dat herhalen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik vroeg of de wethouder met dit stuk vooruit kan en of ze dat inderdaad wil verklaren. Ik heb heel van u gehoord. U heeft in ieder geval veel gezegd over wat u wilt gaan doen en wat u gaat doen. Ik denk dus dat dat precies de antwoorden waren op mijn vragen. Ik heb gevraagd wat u hiermee kunt en wat u hiermee gaat doen. Ik denk dat u die vragen goed heeft beantwoord.

Wethouder **Lamers**: Het is mooi dat we, zonder dat we dat van elkaar wisten, toch in dezelfde richting redeneren.

D66 pleit voor drie hoofdlijnen. Over de individuele focus heb ik al iets gezegd. De Duurzaam Bouwen-avonden laten ook zien wat burgers zelf kunnen doen, waarbij energiebesparing altijd de eerste stap is; dat is een win-winsituatie. Ook over het Duurzaamheidsfonds hebben we het al gehad bij de bespreking van de Kadernota. De interne focus houdt in: waar wil de raad zich op richten en hoe gaat de gemeente zelf verduurzamen? Over de externe focus heb ik zojuist al gesproken. En ook hier weer is de focus inderdaad gericht op haalbare doelen. Ook over de september sessie heb ik het gehad. Wat milieubeleidsplannen uit andere gemeenten betreft: er is natuurlijk ook onderling contact tussen wethouders en natuurlijk leren wij van wat anderen doen.

De VVD richtte zich op de hoofdlijnen en constateerde ook dat iedereen zoekt naar een vorm van voorkantsturing: hoe vliegen we dit aan? Ik vind dit een heel goed gesprek over hoe je dat doet. De VVD pleit voor concrete uitdagingen en zegt dat het procesvoorstel sterker had kunnen zijn, want de hoofdthema's zijn abstract en konden concreter zijn. Dat is iets wat de VVD deelt met de SP. In de uitwerking gaan we daar rekening mee houden. Dit nemen we dus inderdaad mee terug.

Ook de financiële kaders komen in de uitwerking terug. Doelen moeten realistisch zijn. Ja, prima. Dat was van de PvdA, maar het loopt allemaal een beetje in elkaar over. De PvdA roept er vooral toe op om het niet bij de mooie intenties te laten. Dat klopt. De mooie intenties voeden ons met wat wij willen en wat wij willen bereiken, maar in een plan komen inderdaad het wat en hoe we het gaan doen.

Wat de SP betreft: de Warmterotonde is ook weer een inhoudelijk punt. Ik ga daar wel op in, ook al hoort dat bij de uitwerking. De vraag was of de Warmterotonde een goed idee is. Ik zou daar op dit moment ook geen goed antwoord op kunnen geven. Dit is in de raad geweest omdat er in februari een financieel besluit werd gevraagd, een besluit tot commitment. Voordat we via de Warmtevisie hebben kunnen onderzoeken of we dit überhaupt zouden willen, moesten we hier al een antwoord op hebben. Dat kwam in de raad. Als u zegt "denk er nog eens goed over na", dan zeg ik dus dat het denken is al wel is begonnen, maar nog lang niet is afgerond. Dit komt bij de Warmtevisie.

Ik denk dat ik zo concreet mogelijk ben geweest.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Voor mij is dit eigenlijk de eerste termijn. In de commissie hebben we aangegeven dat we akkoord gingen met de startnotitie zoals die daar op dat moment lag, ook wel met het idee dat het heel erg beperkt was. We zijn eigenlijk blij met zoals de discussie nu gegaan is. De heer Maassen verwoordde het ook al: een startnotitie geeft toch een beetje een denkrichting naar de uitwerking weer. Als we dat met elkaar gaan bereiken, zou dat hartstikke mooi zijn. Dus wij gaan op dit moment wel akkoord. Laten we er lekker van leren en de volgende keer veel beter die denkrichtingen uitwerken. Dan zouden we heel gelukkig zijn.

De heer **Bos** (GroenLinks): Voorzitter. Als ik de wethouder goed heb begrepen, is burgerparticipatie mogelijk, maar moet de raad daarmee instemmen. Wordt dat nu meegenomen of is er gewoon een toezegging? Dat zou ik graag nog van de wethouder willen horen.

De **voorzitter**: Ik hoorde de wethouder zeggen dat ze daarmee aan de slag gaat als de raad dit een goed idee vindt. Zo heb ik het in elk geval verstaan. Volgens mij vond de raad dit in grote meerderheid een goed idee. Ik heb geen andere geluiden gehoord, maar dat is mijn conclusie.

De heer **Bos** (GroenLinks): Oké, dank u wel.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik wil de wethouder bedanken voor het beantwoorden van mijn inhoudelijke vragen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de toelichting. We horen alleen nog graag de toezegging over de subsidiemogelijkheden: wat daar nou gebeurt, op regionaal en ook op lokaal niveau. We hadden ook gevraagd of het college in de jaarrekening verslag kan gaan doen van de resultaten van het Milieubeleidsplan. Daar hebben we ook nog geen antwoord op gehoord en dat horen we graag alsnog.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de duidelijke antwoorden. Ik heb nog twee vervolgvraagjes. Ik hoorde de wethouder spreken over de voorgestelde "benen op tafel"-sessie. Volgens mij zei de wethouder: dan kunnen we de stand van zaken ten aanzien van het Milieubeleidsplan delen met de commissie of met de raad. Zoals ik het had begrepen, is de bedoeling van zo'n "benen op tafel"-sessie eigenlijk om wat concreter een aantal grote uitdagingen met elkaar te bespreken die we vervolgens willen gaan verwerken en in het Milieubeleidsplan gaan inkleuren. Ik wil even checken of we van elkaar weten dat we het met elkaar eens zijn of dat we van elkaar weten dat we hier anders in staan.

De andere vraag heb ik destijds ook gesteld bij het vaststellen van het IWKP. We zijn altijd goed geweest in het formuleren van ambities en doelstellingen, maar in de praktijk blijken die niet altijd te realiseren. Welke tools gaan er gebruikt of toegepast worden om de voortgang van het Milieubeleidsplan in ieder geval te monitoren en indien nodig bij te sturen? Is daarover nagedacht of is het echt nog te vroeg om daar iets over te zeggen?

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de antwoorden. Ik heb begrepen dat "met beknopt uitvoeringsprogramma" anders gelezen moet worden en dat er een document komt dat onder andere voldoet aan datgene wat ik net heb geformuleerd, waarvoor dank.

Wethouder **Lamers**: Voorzitter. Een korte reactie op de dingen die zijn gezegd. Ja, er wordt nu onderzocht wat de subsidiemogelijkheden zijn. Die nemen we uiteraard mee. De opmerking over nalatenschappen nemen we mee in de uitwerking van het programma.

De tweede opmerking van D66 betrof de jaarrekening. Als je beleid vaststelt, lijkt het mij evident dat je dan ook kijkt hoe dat beleid zich ontwikkelt.

De VVD maakte nog een paar opmerkingen, onder andere over de "benen op tafel"-sessie. Ja, de stand van zaken wordt besproken, sowieso als opheldering. Op dit moment is inhoudelijke input gegeven bij de Doorstartnotitie. Daar gaat aan gewerkt worden en uiteraard kan dat ook besproken worden tijdens de sessie. Ik begrijp uit de opmerking van de VVD dat het er ook om gaat om de gedachten te laten gaan over grote thema's en om die met elkaar te delen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Ik had de "benen op tafel"-sessie als volgt begrepen. Wat de voorkantsturing betreft is iedereen een beetje zoekende: waar stuur je nou op? Er was eigenlijk behoefte aan een aantal concrete thema's. Nee, thema's zijn er. Er was behoefte aan een aantal concrete milieupogaven waarmee we dan aan de slag gaan. Mijn vraag was eigenlijk: op welk moment worden die concrete opgaven gedestilleerd en wanneer gaan we daarmee aan de slag? Is dat bij die sessie of zijn ze dan door het college al aangeboden in een plan?

Wethouder **Lamers**: Bedoelt u een groot thema zoals de Warmterotonde?

De heer **Lavrijsen** (VVD): Bijvoorbeeld.

Wethouder **Lamers**: Het ligt eraan welk thema dat is. Vanaf nu gaat het worden uitgewerkt. Datgene wat is meegegeven en wat ik ook heb voorgelezen, wordt meegenomen in de uitwerking. De Warmterotonde komt bij de Warmtevisie waar we nu dus mee bezig zijn. Natuurlijk kunnen we met

elkaar van gedachten wisselen. Daar is niks mis mee. Ik kan dus toezeggen dat we dat gaan doen. Kan ik u voorstellen dat we met een agenda naar u toe komen met een concrete uitwerking in een brief? Want het wordt nu wat lastig om hierop in te gaan. Ik heb net uitgelegd hoe het met de Warmterotonde loopt.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Dat is prima.

De **voorzitter**: Ik denk dat het goed is dat u de raad in een procesvoorstel informeert over de manier en de termijnen waarop met elkaar van gedachten gewisseld kan worden over een aantal onderwerpen en dat u daar dan ook wellicht enige concreetheid in aanbrengt en suggesties doet voor discussies die met elkaar gevoerd kunnen worden. Ik zie de wethouder daar non-verbaal een toezegging over doen. Is dit voldoende behandeld en kunnen we overgaan tot de besluitvorming? Ik constateer dat dat het geval is.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil nog even op dit onderwerp terugkomen, zij het op enige afstand. De heer Maassen sprak zojuist in zijn rol als voorzitter van de Werkgroep Voorkantsturing. Ik ben daar zelf ook lid van. Dit onderwerp, de Doorstartnotitie Milieubeleidsplan, was aangewezen als een pilot. Gelet op de discussie die we hier gehad hebben, lijkt het mij verstandig dat wij als werkgroep bij elkaar komen en deze pilot evalueren, want ik denk dat een en ander voor verbetering vatbaar is. Wellicht kunnen we het volgende onderwerp dan op een effectievere manier aanpakken.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De heer Deuzeman heeft zichzelf zojuist succesvol gekandideerd als agendacommissie van de Werkgroep Voorkantsturing.

De **voorzitter**: De griffier fluistert mij in dat er is afgesproken om de drie pilots waarover u met elkaar heeft gesproken, aan het eind van het jaar te evalueren en om die in één keer met elkaar samen te pakken. Daarmee wordt dus tegemoetgekomen aan de wens van de heer Deuzeman. U zucht nu, maar het gaat echt geëvalueerd worden en daar gaat u ook bij betrokken worden. De heer Maassen is daar als voorzitter van de club ook onderdeel van, neem ik aan.

De heer **Maassen** (SP): Dat neem ik ook aan, maar ik snap het signaal van de heer Deuzeman, die aangeeft dat we dit misschien snel even moeten terugkoppelen nu het nog vers is. Dat signaal lijkt me wel belangrijk. Misschien moeten we daar iets mee, buiten de vergadering om.

De **voorzitter**: Er zit natuurlijk wel iets tussen een evaluatie en - dat kan natuurlijk altijd - met elkaar even terugkijken op wat er is gebeurd. Ik denk dat u elkaar daarin kunt vinden en dat wij elkaar daarin kunnen vinden.

8. Belastingplichtige rioolheffing 2020 (raadsregistratienummer Z/18/017239/130508/12)

De **voorzitter**: Er is afgesproken om dit agendapunt weer op de agenda te plaatsen. Het college heeft uitstel voorgesteld voor de omzetting van de rioolheffing van gebruikersheffing naar eigenarenheffing om de effecten nader te onderzoeken. Op basis daarvan wordt voorgesteld om af te zien van uitvoering van het raadsbesluit. Dat houdt in dat gebruikers belastingplichtig blijven voor de rioolheffing. Het is een uitgesteld onderwerp voor besluitvorming. Is er nog behoefte aan een nadere toelichting?

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik geef nog even kort aan waar dit ook alweer over ging. De gemeenteraad heeft nog in zijn vorige samenstelling, voor de verkiezingen van 2018, besloten de rioolheffing alleen nog te heffen op huiseigenaren. Dat heeft in het geval van een huurhuis effectief tot gevolg dat niet langer de huurder maar de verhuurder de belastingaanslag krijgt. Het college dat sindsdien is aangetreden, heeft aangegeven wat uitwerkingsmoeilijkheden daarmee te hebben en heeft nu voor de tweede keer een jaar uitstel aangevraagd voor dit voorstel. Mijn fractie was een van de fracties die indertijd het voorstel indiende om deze belastingheffing te veranderen, omdat dat een lastenverlichting voor huurders betekent. De reden waarom wij toch gaan instem-

men met het uitstel, is dat het college en de wethouder duidelijk aangeven dat zij wel iets terugverlangend, voornamelijk in de prestatieafspraken met de corporaties. De huren in Voorschoten zijn namelijk enorm hoog. Wij staan op nummer 2 in het landelijke ranglijstje "hoogste huren van corporatiewoningen". Daar moet echt iets aan gebeuren. Wij geven de wethouder nu mee dat hij komend jaar in de prestatieafspraken echt harde afspraken moet gaan maken met de woningbouwcorporaties om ervoor te zorgen dat Voorschoten uit dat toplistje gaat en dat die huren omlaag gaan. Als dat niet gebeurt, gaan wij volgend jaar alsnog op deze manier de rioolheffing op een andere manier vormgeven, zodat er minder lasten bij de huurders terecht komen. Dan moeten de corporaties maar wat meer gaan betalen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Ik hoor het de heer Maassen zeggen. In grote lijnen zijn we het met hem eens, maar het grote probleem is dat we niet hard kunnen maken en niet smart kunnen formuleren wat die prestatieafspraken dan precies zouden moeten inhouden en, daaraan gekoppeld, of we dit wel of niet gaan verleggen naar woningcorporaties. Dat zou moeten blijken uit die onderhandeling. Het is dus niet meer dan een stellingname die we niet doen. We kunnen nu, van tevoren, niet zeggen of we dit alsnog wel of niet naar de woningcorporaties gaan verleggen.

De heer **Maassen** (SP): Dat is waar. Het is namelijk heel onverstandig om je onderhandelingsinzet openbaar bekend te maken. Vandaar dat we het achteraf zullen waarderen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij waren destijds mede-indiener van de motie en wij hebben het besluit natuurlijk ook gesteund. Ik heb drie korte vragen aanleiding van het voorliggende stuk, ook voor de duidelijkheid in de discussies die nog komen. Enerzijds staat er dat het wettelijk niet is toegestaan om eigenarenheffingen, zoals rioolheffingen, door te belasten op huurders als zij betiteld worden als "eigenaarsheffing". Anderzijds staat in de tweede bullet dat minima kunnen worden geconfronteerd met hogere lasten. Mijn vraag aan de wethouder is: waar staat u nou voor? Is het in uw optiek niet mogelijk om die heffing door te belasten als we haar zo noemen? Ik wil graag duidelijkheid hebben over hoe u daarin zit.

Het tweede punt is de kwalitatieve duiding van de prestatieafspraken. Hoe gaan we die in godsnaam toetsen? Kunt u er iets over meegeven hoe wij als gemeenteraad straks die afspraken moeten wegen? En komen die prestatieafspraken überhaupt terug naar de gemeenteraad? Normaal stelt het college dat soort prestatieafspraken vast. Daar krijg ik graag een reactie op.

De derde vraag betreft de duiding van het stuk zelf of van het voorliggende besluitpunt. Klopt het dat we dit invoeren, tenzij de afspraken goed zijn? Ik ga ervan uit dat we dit invoeren - want dat hebben we besloten - tenzij de prestatieafspraken een ander licht op het besluit van 2018 werpen. Ik vraag me dus af hoe ik wat nu voorligt, moet uitleggen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik wil nog even meegeven wat ik ook in de commissievergadering heb gezegd. Op 19 juni 2018 is de initiatiefwet-Veldman in eerste termijn besproken in de Tweede Kamer. Binnenkort wordt dit vervolgd. Het initiatiefvoorstel houdt in dat gemeenten de belastingen van afval- en rioolkosten bij de gebruiker moeten leggen, onder het motto: de vervuiler betaalt. Het zou zomaar kunnen dat deze nieuwe wet volgend jaar ingevoerd wordt. Dan zou het verleggen van de belastingplicht naar eigenaren niet meer mogen. Wij vinden het dus een goed voorstel om dat uit te stellen. Als u het wilt lezen: dit staat in bijlage 3.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Destijds hebben wij dit voorstel mede-ingediend omdat de rioolheffing als eigenaarsbelasting ons structureel meer geld zou opleveren. Dat was hard nodig in die tijd, waarin we nog in het financiële herstel zaten, maar dat is eigenlijk ook nu nog zo. De woningcorporaties hebben uitgebreid gereageerd en geprotesteerd. Daarbij hebben zij heel concreet aangegeven wat zij niet meer zouden kunnen doen voor Voorschoten als zij deze belasting zouden moeten gaan betalen. Zo concreet als het daar staat, zien we het eigenlijk graag terug in de prestatieafspraken die gemaakt moeten worden met de woningcorporaties. Dat is misschien ook hulp voor de heer Van Oostrum, die dit net zei: zo zien wij het graag. Wat dat betreft gaat het inderdaad om uitstel tot volgend jaar, mits de woningcorporaties goed reageren en met concrete zaken komen: waar en hoe gaan zij die woningen in Voorschoten bouwen? Dat is niet hun enige taak, want ook verduurzaming hoort daarbij, evenals het op peil houden van de woningvoorraad voor degenen die dat nodig hebben. Al die dingen willen we graag terugzien in de prestatieafspraken. Wat dat betreft is dit een mooi drukmiddel om dat te gaan realiseren.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de woorden van de heer Van den Dool van de VVD. Toch wil ik een kanttekening maken. Als we de rioolheffing zouden overhevelen van gebruikersheffing naar verhuurdersheffing of eigenarenheffing, gaat het voor de gemeente Voorschoten om een opbrengst van 1 ton, omdat die niet opgehaald kan worden aan de onderkant van onze samenleving. 1 ton! Hoeveel woningcorporaties hebben wij hier in het dorp die dat geld moeten verdelen? Ik lees in het Leidsch Dagblad een berichtje dat het heel goed gaat met de Sleutels. Ze hebben een marktwaarde van € 1,1 miljard. Ze hebben € 75 miljoen winst gemaakt in 2017 en ze mogen nu naar een winst kijken van € 134 miljoen in 2018. Nou ja, zeg! Ik denk dat het met de prestatieafspraken met de Sleutels wel goed komt. Als de winsten van de andere corporaties ook zo zijn gestegen, vraag ik me echt af of wij nou een beetje van Lotje zijn getikt of de woningcorporaties. Ze hebben gelukkig wel € 11 miljard in verduurzaming gestopt.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Laten we het doen zoals het nu voorligt, dus aanhouden en die onderhandelingen ingaan. Er zijn zoveel factoren die de woningbouwopgave en dus ook het doen en laten van woningcorporaties spekken. Op dit moment worden in Den Haag verloven ingetrokken in het kader van een plan voor de aanpak van stikstof. In hoeverre dat het bouwen in Voorschoten gaat raken, zullen we nog moeten meemaken, maar laten we maar zien hoever we komen. De intentie is duidelijk. Het is niet erg als je op basis van voortschrijdend inzicht gewoon moet kijken waar je uiteindelijk wilt uitkomen. Dat weten we nu nog niet. Dus zodoende.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Voor een deel herhalen we naar mijn gevoel de discussie die we al met elkaar gevoerd hebben. De reden om dit nu te agenderen, was met name of het beslis-punt rondom de term "aanhouden" goed is. Ik beluister in de meningen van de verschillende fracties dat dat goed is. Het vraagt wel om een stukje uitleg. Daarmee kom ik meteen bij een vraag van de CDA-fractie: hoe moeten we dat beslis-punt nu duiden? Dat is heel simpel. Het wordt aan-gehouden, er wordt onderhandeld, vanuit die onderhandelingen komt een resultaat terug in de prestatieafspraken en in dat licht kunt u opnieuw beoordelen wat u wilt met deze heffingen. Zo simpel is het. Er staat dus niks op de automatische piloot in termen van invoeren en ook niet in termen van niet invoeren. Het is gewoon aanhouden; even rust bij de stukken en dan opnieuw besluiten. Dat is zoals wij het beslis-punt uitleggen en zoals wij het volgens mij ook met elkaar af-gesproken hebben.

Het CDA vroeg ook waar ik nou precies voor sta. Ik ga met de corporaties praten over drie hoofd-onderwerpen: investeringen in duurzaamheid, investeringen in aantal woningen en investeringen in minder huurhoogte. Laat ik het zo maar samenvatten. Daarnaast zijn er nog een aantal bijkomen-de onderwerpen. Die som ik niet allemaal op, maar daar hoort bijvoorbeeld ook overlastbestrijding bij. Dat is het pakket waarmee we de onderhandelingen ingaan. U heeft mij daarvoor een duidelijk mandaat meegegeven. Ik ga mijn best doen om dat allemaal binnen te slepen en ik ga u rapporte-ren of dat gelukt is.

De heer **Maassen** (SP): Misschien kan de wethouder aangeven wanneer die gesprekken ongeveer plaats gaat vinden.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat zal in het najaar zijn. Dat proces duurt in ieder geval tot en met december, januari. Dan zijn we eruit. Het kan ook zijn dat het iets langer duurt. Dan hoort u het later, maar mijn agenda mikt op december, januari. Dat is uiteraard ook afhankelijk van de inhou-delijke medewerking van de corporaties. Dat voorbehoud moet ik er dus altijd bij maken, want onderhandelen doe je nooit met jezelf, maar altijd met andere partijen.

Mevrouw Persoon heeft terecht op de effecten van de wet-Veldman gedeut. Daarom staat in het beslis-punt een verwijzing naar de dan geldende juridische kaders. Daarmee is onder andere een eventuele wijziging van nationale wetgeving bedoeld.

De concreetheid van de prestatieafspraken is door verschillende fracties benadrukt. Dat is ook onze inzet: we willen ze smart en meetbaar maken. Leiden heeft daar bijvoorbeeld een mooi voorstel voor geregeld met de Sleutels. Wij laten ons daardoor inspireren en wij proberen het ook zo con-creet mogelijk voor elkaar te krijgen.

Mevrouw Van Herk heeft gewezen op krantenartikelen die inzicht geven in de positie van de corpo-raties. Ook ik heb daarvan kennisgenomen, maar het lijkt me toch verstandig om ten aanzien van de financiële ruimte die de corporaties al dan niet hebben, ook echt goed te kijken naar het onder-

zoek dat we daarnaar gedaan hebben. In de onderhandelingen merken we wel waar de ruimte precies zit.

Ten slotte heeft de Van der Elst iets gezegd met als strekking dat we nu gewoon moeten beginnen. Ik heb het niet helemaal goed genoteerd, maar hij zei het heel mooi.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Ik heb niet heel veel meer gezegd dan wat we gezegd hadden: laten we nou een beetje tempo erin houden. Ik begrijp de hele discussie hierover niet.

Wethouder **Cramwinckel**: Oké, maar volgens mij zijn we het met elkaar eens. Dat is belangrijk.

Dan was er nog de vraag hoe we de prestatieafspraken straks wegen. Dat is eigenlijk aan u. Ik ga concreet aan de slag op die drie onderwerpen en ik maak het zo meetbaar mogelijk. Dan moet u het afwegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is om hier verder over door te praten, nadat we dat natuurlijk al uitvoerig gedaan hebben.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

9. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Er ligt deze keer geen voorstel voor.

10. Vragenuurtje

- *Toenemend aantal verkeersongevallen*

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. In Voorschoten vinden niet alleen gelukkige voorvallen plaats, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik bedoel natuurlijk het bericht over een toename van het aantal verkeersongevallen in Voorschoten, waarover onlangs Voorschoten Online en vervolgens ook het Leidsch Dagblad publiceerden. Immers, sinds 2015 is het aantal verkeersongevallen in Voorschoten jaarlijks gestegen. Waren er in 2015 in totaal 76 ongevallen, in 2018 steeg dit naar 93. Ook het aantal verkeersongevallen met gewonden is behoorlijk toegenomen: in 2015 nog 18 gewonden en in 2018 inmiddels 52. De meeste ongevallen gebeuren met fietsers, gevolgd door bromfietsers en auto's. Het aantal ongevallen met e-bikes neemt de laatste twee jaar ook toe. En dan moet je nog bedenken dat het aantal ongevallen met fietsers minder vaak wordt geregistreerd. Kortom, dit is best iets om even bij stil te staan.

Dit alles is voor onze fractie aanleiding voor het stellen van de volgende vragen. Deelt het college onze zorg dat het verontrustend is dat het aantal verkeersongevallen sinds 2015 met meer dan 20% is gestegen en dat het aantal ongevallen met gewonden een behoorlijke toename kent? Deelt het college onze verontrusting over het feit dat het grootste aantal ongevallen plaatsvindt met fietsers, gevolgd door bromfietsers en daarna auto's? Daarbij is dus een recente trend waarneembaar van een toename van het aantal ongevallen met e-bikes. Deelt het college onze teleurstelling over het feit dat het niet gelukt is om nog voor deze zomer met een plan van aanpak te komen voor meer fietsveiligheid in Voorschoten? Deelt het college onze opvatting dat ook in het licht van het coalitieakkoord Duurzaam Vooruitstrevend alles op alles gezet moet worden omdat - ik citeer - "gevaarlijk verkeersgedrag beter en consequenter moet worden beboet"? Dat staat op pagina 8, in hoofdstuk 2 van het coalitieakkoord. Kan het college ten slotte toezeggen dat het genoemde plan van aanpak fietsveiligheid nog voor het eind van het jaar 2019 aan de raad zal worden aangeboden? Dat waren mijn vijf vragen aan het college.

Wethouder **Lamers**: Voorzitter. Ik ken het CDA als een fractie die vaak aanwezig is bij verkeers- en verkeersveiligheidsevenementen, zoals School op Seef. Deze vragen passen daar dus precies in. Ik zal antwoord geven op de vragen. Binnen Voorschoten is de verkeersveiligheid prioriteit nummer 1, boven leefbaarheid en bereikbaarheid. Wij vinden dit dus heel belangrijk. De toename van het aantal meldingen raakt ons inderdaad. In een dichtbevolkt gebied - dat steeds dichter bevolkt wordt - is het vooral zaak om ervoor te zorgen dat alle weggebruikers veilig kunnen deelnemen

aan het verkeer. Zoals wij ook kunnen constateren, worden de fietspaden steeds drukker. We hebben het hier ook regelmatig over de autobereikbaarheid. We zitten met heel veel mensen op een klein stukje grond.

De situatie is inderdaad verslechterd. Niet alleen in heel Nederland, maar ook in de regio is dat geconstateerd. Na jarenlange vooruitgang zie je nu ineens weer een dip ontstaan. Hoe hoog de daadwerkelijke stijging is, is nu nog moeilijk aan te geven, want het gaat niet alleen om de concrete ongelukken maar ook om een verbeterde samenwerking tussen de politie en het Verbond van Verzekeraars, waardoor de registratiegraad sterk is verbeterd. Zoals altijd moet je je, als er meer gemeld wordt, altijd afvragen of het daadwerkelijk vaker gebeurt of dat het komt door een verbetering van de registratiemogelijkheden. Dat zie je op meerdere domeinen. Maar we zijn inderdaad wel verontrust, omdat we die trend inderdaad zien. Het kan niet alleen dát zijn.

Het klopt dat er ook een toename van het aantal e-bikeongevallen is. Veel oudere mensen die op een e-bike stappen, hebben daar een ongeluk mee. In een van onze regiogemeenten worden bij een verkeersschool zelfs verkeerslessen voor e-bikegebruikers gegeven, juist om die reden. Mijn eigen ervaring - ik rij daar zelf ook op - is dat het op het moment waarop ik begin, soms net is alsof ik een duw in mijn rug krijg en dat ik moet uitkijken dat ik niet omval. Nou, zo grappig is dat nou ook weer niet! Dus ja, we delen de ongerustheid. Die ongerustheid heeft er inderdaad toe geleid dat we bezig zijn met het opstellen van een plan van aanpak fietsveiligheid. Dat klopt. Dat is niet het enige wat we doen. In de regio Holland Rijnland wordt ook een campagne gevoerd Maak van de nul een punt. Met "nul" wordt bedoeld: nul ongelukken. Onlangs heb ik met de portefeuillehouder daarvan gesproken, juist over de mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren. Ook op regionaal niveau zijn we hier dus actief in. We hebben hier natuurlijk ook School op Seef en dat soort zaken, maar dat weet u al.

Ja, wij delen de teleurstelling over het feit dat het niet is gelukt om voor het reces dit plan van aanpak gereed te hebben voor de raad. Daarom hebben we een informatiebrief gestuurd. We hebben een extern bureau ingehuurd om dit te doen, maar het rapport dat er nu ligt, is gewoon nog niet klaar voor de raad. Het is nog niet besluitrijp. Omdat we kwaliteitseisen stellen aan dat wat wij leveren, behoeft het nog enige bewerking, maar de ruwe gegevens liggen er al wel.

De CDA-fractie stelt dat alles op alles gezet moet worden om gevaarlijk verkeersgedrag beter en consequenter te beboeten. Zoals u al vaker hebt gemerkt, bijvoorbeeld bij de Leidseweg Noord deel Zuid, wordt allereerst gedacht aan de inrichting van de weg. Dat is eigenlijk de hele lijn. We zijn daar nu ook mee bezig op de Multatuliweg: richt de weg zo in met verspringende assen dat de kans op ongelukken kleiner wordt. En ja, aan het eind hiervan staan inderdaad de handhaving en het beboeten, maar de opgave is allereerst dat de weg zo wordt ingericht dat er niet gevaarlijk gereden kan worden.

Komt het genoemde plan van aanpak nog voor het eind van het jaar 2019 in de raad? Ja, gezien waar we nu staan - er is al een rapport, maar het moet besluitrijp worden gemaakt - kan ik dat zeggen. Dat stond overigens ook in de informatiebrief.

De **voorzitter**: Is dat voldoende voor dit moment, meneer Bremmer?

De heer **Bremmer** (CDA): Zeker weten. Ik dank de wethouder voor de uitvoerige, zeer gewaardeerde beantwoording.

De **voorzitter**: Ik heb ingefluisterd gekregen dat wethouder Cramwinckel antwoord kan geven op de vragen van de heer Bos onder agendapunt 4.4. over de garageboxen. Wellicht kan hij dat nu doen, zodat we daar vanavond toch nog over kunnen besluiten. Dat gaat ons helpen.

4.4. Verklaring van geen bedenkingen bouwplan Leidseweg achter 250 (raadsregistratienummer Z/18/27921)

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. In een tv-quiz zeggen ze dan: "We hebben even een hulplijn geopend". Die heeft gewerkt. Ik loop de punten langs die GroenLinks en het CDA naar voren hebben gebracht, allereerst de perceelnummers. Het klopt wel, maar ik kan me voorstellen dat er bij de verwijzing verwarring ontstaat, want perceelnummer A5798 ziet op het perceel Leidseweg 250. Het bouwplan betreft het perceel A5797. Dat ligt dus achter Leidseweg 250. De ruimtelijke onder-

bouwing klopt, omdat er staat dat het gaat om een perceel achter Leidseweg 250, "kadastraal bekend als". Die verwijzing klopt dus wel. Ik zie de heer Bos nog even kijken, maar ik heb het net nagekeken op de tekening en dit klopt.

Het punt van de archeologie is een terecht aandachtspunt. Er is sprake van spanning met de waarde archeologie. Daarom is in de vergunning de voorwaarde gesteld dat een rapport moet worden opgeleverd. Door het opnemen van deze voorwaarde is voldaan aan het bestemmingsplan. Er komt een door de gemeente goed te keuren plan van aanpak. Daarmee wordt in kaart gebracht op welke diepte de archeologie wordt verwacht en of die wordt bedreigd door die bodemingreep. Dit wordt dus gewoon uitgezocht. Na elke onderzoeksfase volgt een rapportage met een advies of een vervolgonderzoek noodzakelijk is. De vergunninghouder mag niet starten voordat is voldaan aan die voorwaarde. Ik wil dus maar even zeggen dat dit scherp in de gaten wordt gehouden.

Ik kom straks nog terug op de waterstaatkundige vraag. De vragen van het CDA gingen over de terinzagelegging en de omwonenden. Het plan is op de gebruikelijke wijze ter inzage gelegd. Door enkele omwonenden is een zienswijze ingediend, waarna zij na het verlenen van de vergunning conform de wettelijke bepalingen beroep hebben ingesteld. Dat is de zaak die nu loopt. Er is geen wettelijke Bibob-toets uitgevoerd, omdat zich geen situatie voordoet zoals is opgenomen in beleidslijn 216. Nu zie ik u denken: wat is beleidslijn 216? De "Bibob" staat voor de Wet bevordering integriteitsbeoordeling. Dat heeft, zoals u weet, bijvoorbeeld te maken met het voorkomen van witwassen van gelden of andere niet-toelaatbare transacties. Het college heeft daarom in 2016 een beleidslijn vastgesteld om aan te geven in welke gevallen een onderzoek wel of niet moet plaatsvinden. Een geval zoals dit staat daar niet in. Er zijn dus te weinig indicaties dat hier wat mis is. Daarom is een Bibob-toets in dit geval niet nodig, in andere gevallen wel.

Ook het grondwater is een terecht punt. Daar heeft de Omgevingsdienst West-Holland een advies over uitgebracht. Het is dus wel bekeken. Dat advies maakt integraal onderdeel uit van de vergunning. De ODWH zegt in zijn advies: "Het tijdelijk verlagen van de grondwaterstand valt onder de Waterwet en moet worden gemeld bij het waterschap. De constructeur is akkoord met de constructie van de hemelwaterafvoer." Als antwoord op de zienswijze over de vrees over waterafvoer in het gebied staat in de vergunning dat er geen reden is om aan te nemen dat er problemen zijn met het afwateringssysteem, maar ik voeg daar nog iets aan toe. De vergunning is reeds verleend. Het hele pakket van deze voorwaarden staat in de beroepsprocedure dus ook ter discussie. Ik bedoel: daar gaat het beroep ook over. Het is niet gebruikelijk dan het college dan wel de raad zich mengt in een zaak die onder de rechter is. Dat geldt ook voor alle eventuele aanvullende acties op een vergunning. Dat is in het belang van de rechtszekerheid voor de vergunninghouder.

Ik denk dat ik hiermee de vragen inhoudelijk heb beantwoord. Ik kijk even of dat het geval is.

De heer **Bos** (GroenLinks): Ja, ik bedank de wethouder voor de zeer duidelijke beantwoording van de vragen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik heb nog een vraag over het beleid in het algemeen. Als je een vergunning aanvraagt, is het normaal toch zo dat je eigenlijk aan de voorkant archeologisch onderzoek moet doen en dat dit dus kennelijk in afwijking van het beleid is gebeurd? Het kan toch niet zo zijn dat je, als je iets gaat ontwikkelen, pas achteraf gaat onderzoeken hoe het zit met de archeologie? Ik neem aan dat dat normaal altijd aan de voorkant gebeurt.

Wethouder **Cramwinckel**: Waar het om gaat, is dat de werkzaamheden niet starten voordat goed is uitgezocht of er strijd is met archeologische waarden. Je zou kunnen zeggen dat deze procedure eigenlijk parallel loopt met de uitvoering van het onderzoek.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Laat ik het zo zeggen: besteed hier aandacht aan bij volgende zaken, want volgens mij is het beter als dit aan de voorkant gebeurt in plaats van achteraf of parallel eraan.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, dat is een goed punt.

De **voorzitter**: Voordat de schop de grond ingaat, moet eerst het rapport er zijn waaruit blijkt dat er niks in de grond zit dat "geroerd" kan worden.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, je weet het pas als je ernaar kijkt in de grond.

De **voorzitter**: Mevrouw Boom, u heeft eigenlijk geen tijd meer. Wat zou de fractie van D66 nog gevraagd willen hebben?

Mevrouw **Boom** (D66): Een heel klein vraagje, want ik ben in algemene zin getriggerd door deze case. Als ik het goed begrijp - misschien begrijp ik het niet goed - wijzigen we nu het bestemmingsplan. Of niet? Is dit een uitzondering? Ik vraag me gewoon af hoe we hier in het algemeen mee omgaan.

Wethouder **Cramwinckel**: Volgens mij wordt hier een wijziging van een beperkt karakter op het bestemmingsplan doorgevoerd. De wet voorziet er dan in dat aan de raad gevraagd wordt of dat oké is. Dat heet dan "een verklaring van geen bedenkingen". Als je een verklaring van geen bedenkingen afgeeft - dat is ons voorstel - dan zeg je dus eigenlijk: we vinden het oké om op dit kleine punt af te wijken van het bestemmingsplan.

Mevrouw **Boom** (D66): Maar het ging om 100 vierkante meter meer bebouwen dan is toegestaan. Dat gaat volgens mij dus gewoon om vier van de zes garages.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, maar dat is dus de afweging die u te maken heeft. Inderdaad, 100 vierkante meter is niet niks. Dat is 10 keer 10. Dat moet je dan afwegen. Daar kan ik verder niets aan toevoegen. Dat is de afweging die aan de orde is.

De heer **Bremmer** (CDA): Het gaat de facto natuurlijk om minder, want er is al 40 vierkante meter bebouwd. Het gaat dus om een herstelbesluit. Dat is waar we vanavond over praten.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, precies.

De heer **Bremmer** (CDA): Dat zou ik even tegen collega Boom willen zeggen: het gaat om een herstelbesluit. Er is gewoon een verkeerd nummer uit de Wabo geciteerd. Ik denk dat je als raad hier inhoudelijk mee akkoord kunt gaan.

De **voorzitter**: Dank, meneer Bremmer. Mag ik voorstellen om het voorstel van de heer Bremmer te volgen en hier akkoord mee te gaan? Maar daar gaat u zelf over.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**: We hebben dus alsnog een positief besluit genomen over agendapunt 4.4.

10. Motie 121 van de PvdA, het CDA, ONS Voorschoten, Voorschoten Lokaal, de SP en Van Herk over het Ambachts- en Baljuwhuis

De **voorzitter**: Meneer De Graaf, wilt u een toelichting geven op de door u ingediende en door andere fracties medeondertekende motie?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja, met veel plezier, voorzitter. In informatiebrief 030 schetste het college op tamelijk heldere wijze het proces dat de komende maanden plaatsvindt. De kernelementen daarvan zijn de volgende. Eén: het in bezit houden van het Ambachts- en Baljuwhuis wordt niet als kerntaak van de gemeente gezien. Twee: het wordt dus verkocht. Drie: de huurder heeft een voorkeurspositie bij het uitbrengen van een marktconform bod. Vier: de voorwaarden van het legaat gaan over op de koper. Dat is de kern van de uitgangspunten en van het traject zoals beschreven in de informatiebrief. Onze motie moet zo worden gelezen dat de indieners een wat opener proces, gericht op besluitvorming, wenselijk achten. Ik denk dat de motie dit helder formuleert. We zijn namelijk beducht voor een traject waarbij bij een eventuele koper zodanige verwachtingen kunnen zijn gewekt dan wel zijn ontstaan dat bijstelling of daadwerkelijke beïnvloeding vanuit de raad in de richting van het college welhaast onmogelijk is geworden. Anders gezegd: ik laat mij graag overtuigen van de wijsheid van het voorgenomen besluit dat het college straks aan de raad voorlegt, maar het voorgestelde proces biedt daar nog onvoldoende handvatten voor.

Ik word hierin bevestigd door het antwoord van het college op vraag 3 van de PvdA. Gelet op het tijdstip van die beantwoording van een aantal schriftelijke vragen van de PvdA weet ik niet of iedereen daar al kennis van heeft kunnen nemen, maar daar staat, kort geformuleerd in mijn woorden, het volgende. Ten eerste: de gemeenteraad wordt geïnformeerd. Dat is gebeurd in informatiebrief 030. Ten tweede: de intentie tot verkoop start met de opdracht aan een makelaar om te gaan onderhandelen over de verkoop. Dat gaat dus in eerste instantie met de huurder gebeuren. Ten derde: het onderhandelingsresultaat wordt voorgelegd aan het college, dat op basis van het resultaat een voorgenomen besluit tot daadwerkelijke verkoop neemt. In die fase zal de gemeenteraad in de gelegenheid worden gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken, waarna het college een definitief besluit zal nemen. Ik kan dat haast niet anders lezen dan dat er in de praktijk nauwelijks ruimte zal zijn voor het formuleren van een zienswijze die daadwerkelijk van invloed kan zijn op het proces. Dat is de achtergrond van het initiatief tot deze motie. Die geeft een intentie aan en geeft aan dat datgene wat het college zich voorstelt, wellicht een uitkomst kan zijn, maar dat er wat ons betreft nog te veel onduidelijkheden zijn om te zeggen dat wij straks kunnen volstaan met een voorstel van het college waarop je, gelet op het proces zoals dat gelopen is, eigenlijk alleen maar ja kunt zeggen. Dat vind ik toch wat mager voor een beeldbepalend pand als het Ambachts- en Baljuwhuis.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik heb een verduidelijkende vraag aan de indieners. Bedoelt u hiermee eigenlijk: stop dit proces op dit moment even en zorg ervoor dat u andere afwegingen aan de raad voorlegt? Of zegt u: wij wachten nog af totdat het college terugkomt en dan willen wij die mogelijkheid hebben?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik ben wat dat betreft ook een beetje zoekende. Vanwege de redenen die ik zojuist heb geformuleerd, is afwachten weinig aantrekkelijk in de procesgang zoals die nu plaatsvindt. Het is in ieder geval niet mijn intentie om - om het negatief te formuleren - te trainen. Dat neemt niet weg dat ik begrepen heb en me heb laten vertellen dat er geen acute noodzaak is om thans al tot verkoop van het pand over te gaan. Het gaat dus om het nemen van enige tijd om toch een aantal dingen naast elkaar te zetten. U heeft zelf weleens iets geformuleerd over een ideële stichting die misschien aanwezig zou kunnen zijn. Het realiteitsgehalte daarvan is volstrekt onduidelijk, ook voor mij, maar daarmee bereik je zowel dat je het verkoopt als dat je wellicht iets meer waarborgen creëert voor het invulling geven aan de intenties van het oorspronkelijke legaat. Die ruimte is er nu niet. Ik nodig de collega's en ook het college uit om aan te geven op welke wijze wij die ruimte zouden kunnen krijgen om een daadwerkelijke positie te hebben. Wat ik nu zeg, kan verkeerd worden geïnterpreteerd, maar ik ben welhaast dankbaar voor de schriftelijke antwoorden op mijn vraag 3, omdat die haarscherp aangeven waar de aarzelingen - ik formuleer het heel terughoudend - ten aanzien van het procesverloop zich bevinden. Die aarzelingen liggen ook ten grondslag aan deze motie. De motie luidt:

"Motie 121.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 18 juli 2019,

overwegende dat:

- *onze gemeente zich presenteert als 'Historisch Voorschoten';*
- *het Ambachts- en Baljuwhuis een historisch monument is in dat een beeldbepalend onderdeel hiervan is;*
- *op het Ambachtshuis een legaat rust luidend: 'dat de Gemeente het steeds ten nutte der ingezetenen, zoveel maar enigszins mogelijk is, beschikbaar stelle, zonder onderscheid van richting';*

constaterend dat:

- *blijkens informatiebrief 030 gedateerd 11 juni 2019 het college de intentie heeft uitgesproken het Ambachts- en Baljuwhuis te verkopen waarbij de zittende huurders als eerste in de gelegenheid worden gesteld een marktconform bod uit te brengen;*
- *het college inmiddels taxaties heeft laten verrichten om de waarde te bepalen;*
- *het college van mening is dat het in bezit houden van het Ambachts- en Baljuwhuis geen kerntaak van de gemeente meer is;*

voorts constaterend dat:

- *het college niet duidelijk heeft gemaakt dat er een acute noodzaak bestaat tot verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis;*
- *de voorgenomen verkoop in de Voorschotense gemeenschap vragen heeft opgeroepen die nog in onvoldoende mate zijn beantwoord;*
- *onduidelijk is op welke wijze bij eventuele verkoop zeker wordt gesteld dat de oorspronkelijke bedoelde functie van het Ambachts- en Baljuwhuis als huis van en voor de gemeenschap wordt gewaarborgd;*
- *onduidelijk is of deze borging ook kan worden gerealiseerd door verkoop aan een 'ideële' rechtspersoon;*

verzoekt het college om:

- *onverlet de bevoegde regeling met betrekking tot een eventuele verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis tussen B en W en raad vooralsnog geen afspraken te maken over een eventuele verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis die juridisch bindend zijn en/of bestuurlijk tot een onvermijdelijke uitkomst leiden;*
- *de raad hierdoor in de gelegenheid te stellen zijn opvattingen tijdig aan het college kenbaar te maken,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Mij zijn de reacties in Voorschoten op de voorgenomen verkoop opgevallen. Het ligt nogal gevoelig. Het is niet alleen een zakelijke afweging maar ook een gevoelsmatige afweging. We hebben het in feite misschien over het belangrijkste bezit van Voorschoten. Het is in feite het huis van Voorschoten. Daar zijn we gestart als gemeente. Daar is onze zelfstandigheid naar boven gekomen. Mevrouw Koopstra heeft daar drie jaar geleden een artikel over geschreven in de krant. Daarin heeft zij aangegeven dat daar 400 jaar geleden voor het eerst recht werd gesproken, waarmee in feite de basis is gelegd voor onze gemeente. Het gaat niet alleen om een zakelijke afweging maar ook om een gevoelsmatige afweging. Ik denk dat je de kern van Voorschoten raakt als je dit gebouw verkoopt. Vandaar dat de reacties vanuit de gemeenschap zo helder zijn. Daarbij wordt gezegd: moet dit nu wel gebeuren en is dit noodzakelijk? In feite geven we als raad met deze motie aan: geef ons in ieder geval een mogelijkheid om mee te denken en mee te kijken naar het proces en om in ieder geval ook een afweging te kunnen maken in de gevoelsmatige sfeer.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We voelen als fractie wel een beetje mee met de argumenten van het CDA. Het is een ontzettend belangrijk en bepalend gebouw voor Voorschoten. Ik denk dat we ontzettend zorgvuldig moeten zijn in deze afweging. Tegelijkertijd denk ik dat het ingewikkeld wordt om deze afweging te maken als wij blijven spreken in abstracties. Er zal veel afhangen van wat straks uiteindelijk de details zijn van de invulling van de mogelijke overeenkomst. Wat dat betreft hinken wij dus een beetje op twee gedachten. Het lijkt ons wel goed om wel door te gaan met het uitwerken van hoe het voorstel eruit zou zien. Er is nu nog veel onduidelijk. Er zijn veel punten die het college ook signaleert in de informatiebrief die we hebben gekregen, zoals het belang hiervan en welke garanties vastgelegd moeten worden. Wij denken dat het goed is als wij in deze discussie ook kunnen spreken over een concreet voorstel en niet alleen over abstracties in de zin van het DNA van Voorschoten en het behoud daarvan. Tegelijkertijd delen we daarbij natuurlijk ook het inzicht dat het niet zo moet zijn dat we daarmee in een fuik zwemmen en op een gegeven moment voor een voldongen feit staan. We hebben ook niet direct de indruk dat dit de intentie van de wethouder is, maar in het huidige procesvoorstel is ook niet helemaal duidelijk hoe dat vormgegeven gaat worden. Daar willen we de wethouder dus graag nog over horen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ga verder niet in op het belang en de betekenis van het Ambachts- en Baljuwhuis voor Voorschoten, want dat heeft de heer Zoetemelk al zo goed verwoord dat ik dat niet beter kan doen. Ik wil wel ingaan op de argumenten die GroenLinks zojuist naar voren bracht, want dat zijn nou precies de zaken die in de motie naar voren worden gebracht. Dat is precies waar het om gaat. Normaal gesproken gaat het college over het verkopen van vastgoed, maar dit is een heel bijzonder geval, waar heel veel mensen in Voorschoten iets van vinden. Het zou daarom heel raar worden gevonden als de gemeenteraad daar niet op de een of andere manier iets over zou kunnen vinden. Die gelegenheid willen we graag hebben op het moment dat er meer

bekend is. Wanneer de verschillende fracties in de gemeenteraad inhoudelijk hun visie kunnen geven op basis van de feiten die er liggen, zou het heel vervelend zijn als dan eigenlijk wordt gezegd: u kunt eigenlijk alleen nog voor- of voorstemmen, want we hebben al zoveel toezeggingen gedaan dat het geen andere kant meer op kan. Dat is precies wat in deze motie staat.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Wij praten in dit huis voortdurend over burgerparticipatie, helderheid en transparantie. En wat zien we bij de verkoop van de een van de belangrijkste gebouwen van historische waarde in Voorschoten? Wij lezen dit als raadsleden zelf in de krant of we mogen dit horen van de leden van de Kunstkring, die verontrust naar ons toe komen: we moeten eruit, want het wordt verkocht. Nou, daar sta je dan. Ik vind dat gewoon geen keurige zaak. Er is veel over gezegd. Ik ben het volledig eens met de heer Zoetemelk van het CDA; daar sloot de SP zich ook bij aan. Het college heeft ons niet duidelijk gemaakt dat er een acute noodzaak is voor de verkoop van dit gebouw. Mocht het zo zijn dat we ervan af moeten, dan is het belangrijkste uiteindelijk dat het voor de gemeenschap blijft bestaan. Is het in een stichting of wordt het verkocht? En als het dan verkocht wordt, dan wel tegen de hoogst mogelijke prijs. Op de een of andere manier, via dat legaat, is de gemeente eigenaar, samen met haar burgers. De gemeente dient de regie te voeren, samen met de burgerparticipatie. Of er nou een huurder in zit of niet, doet niet terzake. Dat is wat de gemeente moet doen. Ik maak me dus heel veel zorgen over wat er allemaal gebeurt. Als burgers Wob-procedures beginnen, krijgen zij daar geen antwoord op omdat alles geheim is. Ik denk dat je bij een pand zoals dit pand in de Voorstraat, dat van grote historische waarde is, echt wel transparanter mag zijn over hoe je dit gaat doen als gemeente.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik begrijp de opmerkingen van mevrouw Van Herk niet helemaal goed. Als ik de informatiebrief goed gelezen heb, gaat het hier om een verzoek tot aankoop dat ingediend is bij de gemeente. Daar beraadt het college zich op. Dat heeft nogal wat voeten in de aarde, maar zoals u het presenteert, is het alsof de gemeente het op dit moment actief aan het verkopen is. ik denk dat dat toch wel een belangrijk detail is in dit geval.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Ja, dat kun je inderdaad zo uitleggen. En dan kun je verder ook uitleggen dat je, als je dan besluit dat je het gaat verkopen, dat in het belang van Voorschoten doet. Dat kun je dus doen via een stichting of aan de hoogst mogelijke bieder. Dat doe je toch voor je eigen gemeente?

De **voorzitter**: Voordat we hier de inhoudelijke discussie gaan voeren over iets waarvan we nog helemaal niet zoveel weten, zou ik de wethouder de gelegenheid willen geven om misschien wat verduidelijking te geven. Anders verzanden we in een inhoudelijk debat waar we helemaal nog niet aan toe zijn, want ik lees de motie en de oproep van de heer De Graaf als: onderzoek het vele en behoud het goede en geef ons als raad de gelegenheid om de discussie daarover te voeren. Ik denk dat het goed is dat de wethouder naast de vragen die inmiddels zijn beantwoord van de Partij van de Arbeid en van andere fracties die hier opmerkingen over hebben gemaakt, een toelichting geeft op datgene wat tot nu toe is ingebracht.

De heer **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik ben eigenlijk wel blij met deze discussie, want er wordt terecht gezegd dat dit niet zomaar een stuk onroerend goed is in onze gemeente. Dit gaat om het Ambachts- en Baljuwhuis, dat in ons dorp een buitengewoon belangrijke betekenis heeft als rijksmonument maar ook als ontmoetingsplaats, als plek waar evenementen plaatsvinden en als plek waar allerlei openbare activiteiten plaatsvinden. Dat is niet alleen feitelijk maar ook in de beleving van onze inwoners maar in ieder geval ook in de beleving van het college een heel belangrijk punt. Het belangrijkste punt dat ik wil maken, is dat wij ervoor willen zorgen dat, wat er ook gebeurt, het karakter van het Ambachts- en Baljuwhuis ook in de toekomst gewaarborgd blijft. Dan komt het op verschillende deelvragen aan. Je hebt namelijk een juridische procedure en een politieke werkelijkheid. Die wil ik ook even uit elkaar trekken. De juridische procedure is heel simpel. Het college is iets van plan, vraagt wensen en bedenkingen en neemt dan een besluit. Zo simpel staat het in de wet. Wij doen nu twee dingen extra. Wij hebben u een informatiebrief gestuurd om u op de hoogte te brengen van het feit dat dit gaat rollen. Dat is dus niet "uit de krant lezen"; dat zeg ik even tegen mevrouw Van Herk. We hebben u echt adequaat geïnformeerd over het voornemen.

Wat wij ook zullen doen - daarmee kom ik op de motie - is dat wij met een concreet voorstel opnieuw bij u terugkomen als wij ons onderzoek hebben afgerond naar de vraag of dit te verkopen is voor een goede prijs, in ieder geval een marktconforme prijs, en binnen de randvoorwaarden die wij als gemeente stellen. Dat is een hele lijst, want dat heeft allemaal te maken met de bescher-

ming van dat erfgoed. Ik kan me enorm goed voorstellen dat u als raad niet in de positie wilt komen dat u bij het kruisje moet tekenen. Dat kan ik me heel goed voorstellen en ik vind ook dat u daar gelijk in heeft. Daarmee kom ik op de politieke werkelijkheid. Als blijkt dat u tegen ons als college zegt "luister eens even, dat is leuk bedacht, maar dat gaan we zo echt niet doen", vind ik dat een heel serieus punt, want wij gaan zo'n belangrijk pand natuurlijk niet verkopen als er politiek zoveel weerstand zou zijn. Maar dat is allemaal speculatief, want we weten helemaal niet of die situatie zich gaat voordoen als ik met het daadwerkelijke resultaat van dit onderzoek en dit onderhandelingsproces bij u terugkom. Dat moeten we dan met elkaar bespreken. Dat moet een open debat zijn. Ik sta in die zin open voor het aannemen van deze motie, want ik denk dat deze motie goed tot uitdrukking brengt waar uw zorgen zitten en tegelijkertijd ondersteunt wat wij als college nu aan het doen zijn in het proces. Ik zou dus zeggen: neemt u deze motie aan; dan vat ik dat op als een aanmoediging om te handelen zoals ik net heb gezegd.

Er zijn een paar kleinere dingen - ik bedoel niet: onbelangrijke dingen - die nog aandacht verdienen. Waarom zijn wij op deze manier met deze procedure begonnen? Dat is heel simpel; de heer Deuzeman wees daar al op. Er is een huurder die tegen ons heeft gezegd: ik wil dat pand wel kopen, want ik wil daar een mooi boetiekhotel van maken. Is dat een verkeerd plan? Op het eerste gezicht zeggen wij als college: helemaal niet; dat is een mooi plan en een aanwinst voor het dorp. Waarom? Omdat dat een heel mooie aanvulling gaat bieden op het horeca-aanbod dat we hebben. Maar dat is een idee. Dat moet nog goed getoetst worden. Dat moet in z'n uitwerking nog helemaal goed handen en voeten krijgen. Het moet ook passen in de rijksmonumentstatus, et cetera. Er is dus alleen maar een idee en dat moet gewoon uitgewerkt worden, maar het grondidee spreekt ons aan. Er komt dus ook iets moois voor in de plaats. Dit is een typisch voorbeeld van behoud door ontwikkeling. Dat is bij erfgoed een ontzettend belangrijk principe: je moet de boel niet bevriezen maar doorontwikkelen met respect voor wat er is. Dat is een belangrijk uitgangspunt.

In die procedure kan het dus zijn dat we met een pakket bij u terugkomen met een heel goede prijs, een prima verhaal over alle randvoorwaarden en een goed uitzicht op het vervolgproces. In dat vervolgproces komt er ook nog een vergunningsprocedure. Als u inderdaad zou zeggen "wethouder, dat is een goed verhaal; we gaan verkopen", komt er dus nog een tweede stukje, namelijk de hele vergunningverlening in het kader van de Omgevingswet, de toetsing aan de eisen van de Rijksmonumentenwet et cetera. Dat komt nog. Dan zijn wij overheid die vergunningen afgeeft, maar daar zijn we nog niet aan toe. We zitten nu nog in de discussie over wel of niet verkopen.

Ik vind het ook belangrijk dat iedereen over alle relevante informatie beschikt. Vandaar dat we die briefing hebben gehouden. Ik onderzoek op dit moment ook nog of de informatie die in die briefing met u is gewisseld, gewoon openbaar kan worden. Dat gaat gewoon over de uitleg van het legaat et cetera. Dat staat toch een beetje los van onze onderhandelingspositie. Dat laat ik u nog weten. We zijn ook bereid, als dat nodig mocht zijn om misverstanden op te ruimen en het draagvlak in het dorp voor dit belangrijke project te vergroten, om nog een informatieavond of -middag te houden, zoals we dat ook bij de gemeentefinanciën gedaan hebben. Dan zetten we gewoon nog eens goed op een rij wat er aan de hand is, hoe het in elkaar zit, waar de risico's zitten, hoe het gemeentebestuur die risico's afdekt, et cetera, et cetera. Maar ik zou zeggen dat we dat moeten beslissen aan de hand van het verloop van dit proces, want eerst moet nog maar eens blijken dat we met de huidige huurder tot overeenstemming kunnen komen. Dat zeg ik gewoon heel zakelijk, want als dat niet zo is, ontstaat weer een heel nieuwe situatie. Dan gaan wij ons weer beraden op de vraag: wat nu? Maar zover is het nog niet. We gaan eerst dit traject door.

Ik heb dus meteen een oordeel over de motie gegeven en nog een stukje toelichting.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Dank voor de reactie en voor de manier waarop de wethouder de motie wil overnemen. Ik heb nog wel een vraag. De wethouder zei dat hij bij ons terugkomt wanneer het onderzoek is afgerond. Wat kan ik me bij dat onderzoek voorstellen en hoe verhoudt dat onderzoek, dat een breder onderzoek is waardoor wij als raad in staat zijn om afwegingen te maken, zich tot het element dat in het antwoord op onze vraag staat, namelijk het proces met een verkoopmakelaar, dat kan leiden tot een onderhandelingsresultaat? Als die twee dingen niet achter elkaar lopen, is dit überhaupt geen probleem, maar als die twee dingen parallel aan elkaar lopen, dan moet wel duidelijk zijn dat het onderhandelingsresultaat natuurlijk onder het beding is van iets heel anders. Dat is mij niet helemaal duidelijk.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik wil het iets scherper krijgen. Er wordt heel erg gesproken over verkoop aan de huidige huurder. Er loopt straks een onderzoek naar accommodaties. Stel nou dat er een briljant idee komt om het een andere functie te geven, zit die optie er dan straks ook nog in? Ik heb namelijk de indruk dat dit een parallel traject aan het worden is.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Als het verzoek tot aankoop er niet was geweest, was het pand dan actief in de verkoop gegaan? En wat was dan de noodzaak geweest?

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de antwoorden. We volgen hem in het aanduiden van de belangrijkheid van het pand zelf en in de te volgen procedure. We hoorden hem ook heel duidelijk zeggen dat er geen onontkoombare besluiten worden genomen. Dat is al een antwoord op een deel van de motie. In het andere deel zie ik toch nog wel wat ruimte tussen de indieners en wat de wethouder zegt. Wij kunnen de wethouder volgen, in die zin dat het proces nog doorloopt. Wij zien ook vooral dat de informatie die op dat moment vrijkomt, heel bruikbaar is om een keuze te maken. Als de wethouder er behoefte aan heeft, willen we op dit moment wel een paar kaders meegeven; die heeft hij her en der al wel gehoord. Maar in plaats van het proces opengooien en nu al allerlei andere dingen willen, hebben wij behoefte aan de informatie die, als ik het goed heb begrepen, pas vrijkomt in september. Daar willen wij op wachten, maar ik wil graag van de indieners horen of ze met het tweede punt van de motie exact op de lijn van de wethouder zitten of dat het toch anders is.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik weet niet of ik nou een heel ander verhaal heb gehoord dan de heer Van den Dool, maar de tegenstelling die de heer Van den Dool net schetst, heb ik in ieder geval niet gehoord. De opmerking van de wethouder dat hij nog bij de raad terugkomt voordat onomkeerbare besluiten genomen worden en dat dat bijvoorbeeld in september zou kunnen zijn, zag ik als een van de indieners van de motie juist als een indicatie dat hij de motie zou kunnen uitvoeren indien die aangenomen zou worden.

De **voorzitter**: Alleen al omdat de wethouder zegt dat hij positief tegenover de motie staat en niet meteen zegt "ontraden die handel", denk ik dat u er als raad van mag uitgaan dat de strekking van de motie in elk geval door het college wordt overgenomen, dat de signalen die vanavond zijn gegeven ten aanzien van de zorg bij de raad in het kader van verkopen of niet verkopen, het waarom van het verkopen, de termijnen en de processen, door de wethouder als serieus worden bestempeld en dat hij zeker bereid is om samen met en binnen het college die signalen serieus te nemen en om daar bij de raad op terug te komen in de procedure die nu gevolgd wordt. Zo heb ik het toch goed verwoord?

Wethouder **Cramwinckel**: Ja.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Volgens mij heb ik ook gevraagd of er een actieve verkoop was geweest zonder een vraag om te kopen en wat dan de noodzaak van verkoop zou zijn.

Wethouder **Cramwinckel**: Voordat ik daarop inga, ga ik in op de term "onderzoek", waar de heer De Graaf naar vroeg. Ik denk dat ik me niet scherp genoeg heb uitgedrukt. Wij gaan nu onderhandelingen in over een mogelijke verkoop. In die onderhandelingen onderzoeken wij of we overeenstemming kunnen bereiken over de prijs en allerlei randvoorwaarden. In die zin heb ik de term "onderzoek" bedoeld. We gaan dus geen bureau aan het werk zetten dat een onderzoek uitvoert. Dit is een onderhandelingsproces, waarin onderzocht wordt of wij tot overeenstemming kunnen komen over de belangrijke punten. Dat is één.

De heer **De Graaf** (PvdA): Onderzoeken is prima, maar is het de bedoeling dat dat ook al leidt tot een onderhandelingsresultaat? Daar gaat het mij vooral om. Als er een onderhandelingsresultaat is, wordt het natuurlijk wel verrekke lastig om als raad toch een ietwat andere koers in te willen slaan. Als u zegt "we gaan praten, we gaan aftasten et cetera", dan denk ik: er kan bij wijze van spreken ook met andere mensen worden afgetast. Dat is dus prima, maar als een opdracht wordt verstrekt met als doel om tot een onderhandelingsresultaat te komen, ben ik bang dat de strekking van de motie in feite niet kan worden gevolgd.

De **voorzitter**: U wilt een tussenstap. U wilt het onderzoek en u wilt kijken wat er allemaal mogelijk is, maar voordat er een definitief besluit genomen wordt en het onderhandelingsresultaat leidt

tot een contract, wilt u als raad van tevoren nog wel gezegd hebben dat u uw handtekening daar in ieder geval niet - of wel - onder gaat zetten.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik heb daar een heel simpel antwoord op, want we moeten het ook niet ingewikkelder maken dan het is. Ik begrijp uw zorg heel goed. Ik ga geen contracten tekenen om gebouwen te verkopen voordat u, om recht te doen aan de motie die hier op tafel is gelegd, in de gelegenheid bent gesteld om uw wensen en bedenkingen te uiten, zoals dat in de wet is voorgescreven. U moet mij goed begrijpen. Het is dus niet zo dat ik nu een strategie voer in de zin van "bij het kruisje tekenen". Daar is dit veel te belangrijk voor.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik ben af en toe ook van het precieze. Het onderhandelingsresultaat wordt volgens uw antwoord op een van mijn vragen - eventueel - overeengekomen tussen de bedrijfsmakelaar en een koper. Dat wordt aan u voorgelegd. Mijn gedachte is als volgt. Als aan een makelaar de opdracht wordt verstrekt om in de richting van een onderhandelingsresultaat te gaan en om dat aan ons voor te leggen, wordt het al verrekke lastig. Als u een makelaar de opdracht verstrekt om eens af te tasten wat de mogelijkheden zijn, kan ik daar mee leven. Dat is in lijn met de strekking van de motie.

De heer **Van den Dool** (VVD): De Partij van de Arbeid loopt erg uit de spreektijd, maar ik constateer dat er wel degelijk licht zit tussen de opvatting van de wethouder en in ieder geval de opvatting van de heer De Graaf. De heer De Graaf zou een motie moeten indienen waarin hij heel duidelijk aangeeft wat hij wil of hij moet de motie handhaven zoals die is, zoals de wethouder die interpreteert.

Wethouder **Cramwinckel**: Het is volgens mij heel simpel. In de motie staat bij de eerste bullet van het dictum: "onverlet de bevoegdheidsregeling (...) vooralsnog geen afspraken te maken over een eventuele verkoop van het Ambachts- en Baljuwhuis die juridisch bindend zijn en/of bestuurlijk tot een onvermijdelijke uitkomst leiden". Dat ga ik uitvoeren. En het tweede punt is: "de raad hierdoor in de gelegenheid te stellen zijn opvattingen tijdig aan het college kenbaar te maken". Dat ga ik ook doen. Ik zeg u dus voor alle helderheid dat ik in dat hele proces een voorbehoud maak, ook in juridische zin, voor de wensen en de bedenkingen van de gemeenteraad. Zo simpel is het. Ik ga dus niets doen zonder dat u in de gelegenheid bent gesteld om die wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Ik denk dat het handig is om dit wel aan de hand van een concreet voorstel te doen, want dan weten we ten minste met elkaar waar we over praten. Dat hoorde ik GroenLinks zeggen: wethouder, zorg wel dat we over iets concreets kunnen praten. Daar ben ik het wel mee eens. Laten we het dus ook niet moeilijker maken dan het is. Ik begrijp uw intentie heel goed en ik sta achter de motie. Ik probeer echt zo maximaal mogelijk tegemoet te komen aan uw terechte wens om invloed op dit proces te hebben.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dan is een onderhandelingsresultaat dat wordt gesloten tussen de makelaar en een eventuele koper, dus slechts een onderhandelingsresultaat. En dat biedt het college en de raad dan nog alle ruimte om daarvan te zeggen: dat was een onderhandelingsresultaat tussen de makelaars en een eventuele koper, maar daar achten wij ons niet aan gebonden.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, dat gaat in twee stappen. Eerst doet het college dat en dan komen we met een voorstel aan de raad. Zo simpel is het. Ik moet me ook verantwoorden aan het college.

De heer **De Graaf** (PvdA): Prima.

De **voorzitter**: Meneer Van der Elst nog, maar dan wil ik dit echt afronden, want volgens mij is het helder.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Morgen is er weer een dag, voorzitter. Zo is het. Volgens mij waarschuwt de heer De Graaf het college alleen dat het college, als het meegaat met deze motie, niet toch voorbij een point of no return komt. Dat is alles. Als de wethouder dat toezegt, zijn we klaar.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat heb ik al gedaan. Ik heb ook wel enige politieke antenne en ik heb dat goed begrepen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): We willen nog wel antwoord krijgen op de vraag of dit een parallelle weg wordt, tegelijkertijd met het accommodatiebeleid dat ingezet wordt.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat klopt. De reden daarvoor is heel simpel. Eigenlijk zijn het twee redenen. Wij denken dat het verstandig is om dit hele proces af te wikkelen binnen de bestemming die het bestemmingplan nu aangeeft, namelijk horeca. Het past ook heel goed in de Centrumvisie et cetera. Het tweede argument is dat we moeten voorkomen dat we het hele traject rondom de Accommodatienota echt belasten met allerlei ingewikkelde andere dossiers die niet noodzakelijkerwijs met elkaar in verband gebracht hoeven te worden. Dat is de reden om het als een parallel proces te zien.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Een laatste opmerking: het gaat gewoon ook echt om de burgerparticipatie, helderheid en transparantie. Ik denk dat die echt heel belangrijk zijn, los van het resultaat dat uit het onderzoek komt.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja.

De **voorzitter**: Ik ga nu vragen of u de motie kunt omarmen of niet.

In stemming komt motie 121.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

11. Sluiting

De **voorzitter**: Ik wens u allemaal een heel prettig en rustgevend reces. We zien elkaar morgenmiddag nog even.

De **voorzitter** sluit om 23.20 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 3 oktober 2019.

De griffier,

Drs. B.J. Urban

De voorzitter,

P.J. Bouw-Koene

